

అక్షా

39550

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6. } చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ జూన్ నెల 25 వ తేది బుధవారము } NO. 72.
సంపుటము. ౬ } సిద్ధార్థ నామ సంవత్సర శ్వేత మాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨. } సంచిక ౭౨

మంచి మేలు వస్తువుల నే ప్రోగు చేయుము.

రాణిపేటలో నుండు ఈస్టిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)
కంపెనీవారి రసాయనిక శాఖవారిచే తయారుచేయబడిన మంచి మేలైన

ఎవసమ్ వుప్పు పచ్చ అన్నభేది
ఆర్కాటు అంటురోగ నివారిణీద్రవము

వివరములకు, ధరల జాబితాకు యిట్లు వ్రాయుడు :

ప్యారీ అండు కంపెనీ, మేనేజింగు ఏజంట్లు,

(1601)
A

పోస్టు బాక్సు నెం 12, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమావధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల ర అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డిపో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోస్టు, బాంబాయి.

మలయ చందనము

(1251) మలయ చందనము మృత్యుకాశమును నశింపజేయును. పిత్తాగ్ని మృదుగు కఠినత్వమును తగ్గియును. ఉష్ణ మైన మామలయచందనము ఎటువై ఖలువు, కచ్చ అను మూడు విధముల గలది. దీని 1-2 0.0 గంధర్వపార్శ్వ, రాజమండ్రి.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

సర్వాత్మల సజ్జాతమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ

గ్రంథకర్త :- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.

విష్ణువైఖా చక్కని గ్రంథము. పేజీ ౧౦౬౦.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

బొంబాయి 212, నరకరాజు.

Mr. G. W. M. Reynod's Novel

Other Big Type Editions.

GRACE DARLING or	Rs. A.
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5- Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Rs. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Neoromancer 3 vols. 2-4-0. Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols. Rs. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Loes of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH Co.,

536 Post Box 167 (A) Madras. E.

126 అద్భుత నివారిణి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎలెక్ట్రో ట్యాంక్ వెలు

స్వచ్ఛ బలహీనులకును నిరసలకును మందు. నిద్ర లేకుండుట, శ్వాసకమట, కళ్ళు కగన, మొదలు విష్ణుగా నుండుట, కనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సక్తువ, బలహీనము, ఆయాసము, శుక్లవర్ణముపొగొట్టును. విద్యాధులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక కేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమాత్ర పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

శీతము! పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు నవీనము!!

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆటోర్లు వాసనయును కలదు. ఆశ్చర్యకర సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బాత్రికలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయి వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందా కనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అనభవించ వచ్చునో అంత అనుభవింతురు. ఇతర వాసనలు దీనియందుండిన యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాథమ్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

పె 1/2 (దాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జీ
,, 1 (దాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.
అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ

నెం 165, బామ్మపనేడు వీధి, బాంబాయి

మాటకపు రేటు.

జీవనవ్యయభారము.

I

ప్రాధికారము నాకలి జీవావస్థను పయోగింప వలెనగుట కిటు వాగ్దాయమునాడు:-

ఈ మధ్య రూపాయయొక్క మారకపు రేటు ఒక పిల్లింగు ఎనిమిది పెన్సిలకు మార్చబడిన విషయమై పత్రికలలో చర్చజరిగినది కాని, యీ చర్చయందు, ముఖ్యములయిన రెండు విషయములు వదలివేయబడినవి. (1) మొదటిది మారకపు రేటును మరలకును గల సంబంధము. ఇక మూడు ధరలు పెరుగుదలలయొక్క ప్రయత్నములు చేసి, పంజాబులోవలె అల్లరులు, కొట్టుకొనుట, జరుగుతుండ జూయట (2) రెండవది మారకపు రేటు, ఐరోపా, అమెరికాఖండములందలి నాణెముల విలువలో సమానముగ నుండునట్లు చేయుట. ఈవ్యాసమునందు, మారకపు రేటు రెండు పిల్లింగులకు సమానముచేసి దానిని స్థిరముగ నుండుట లాభకరమని చూపదలచినాము.

హిందూదేశమున 1915 సంవత్సరము నుండియు, ధరలధికముగ పెంచుచున్నది. కడచిన తొమ్మిది నెలల నుండి మాత్రము ఆహారపదార్థముల వెలలు కొంచెము తగ్గినవి. ఇదివఱకు, ధరలు పెంచినను వస్త్రములు, ఉప్పు, లోహముల ధరలు మాత్రము పెంచుచుండెనని ఆహారపదార్థముల వెలలు మాత్రము పెరుగుచుండలేదు. కడచిన సంవత్సరమున వస్త్రములు కీళ్ళుముగ ఆగిపోవుటచేత ఆహారపదార్థముల వెలలు విశేషము పెరిగినవి. కలెవులేని చొట్టగుడ్డ, కలెవులవల్ల నట్లుగనే వస్తువుల వెలలు పెంచినవి. వ్యాపారమునకు సంబంధించిన పంటలు అనగా, ప్రత్తి, వార, నవ్వుగింజలు, మొదలగువానిని, మైదాచేసినవారు అంత కష్టపడలేదు. గోదవులు చేసినవారు మొత్తముమీద తప్పించుకొన గలిగిరి. ఇక పల్లెటూళ్ళలో, నగరములకు జనులు, కిరీరకష్టము చేసి జీవనము చేయువారు, వీరిలకు కూలి ధాన్యము రూపమున నిచ్చినయెడల ధరలు పెరుగుటవలన గలుగు ఒత్తిడి కలుగదు. కూలికిబదులుగ ధాన్యమును కొలుచునభ్యాసము క్రమముగా తగ్గిపోవుచున్నది. లేదా, దానిధరనుబట్టి కొలువబడుచున్నది. ఇతరదేశములందుగల హిందూదేశము నందును ధరల పెంచుటతోబాటు కూలి పెంచుటలేదు. జీవనవ్యయభారము పెరుగుచున్నంతగా కూలి పెరుగుటలేదు. ధరలకస్పృశముగా పెరుగుచుండును. కూలి, జీతము, ఇవి వెనుకబడి యుండి పడియుండి, మూడు నాలుగు సంవత్సరముల తరువాతగాని కలిసికొనలేవు. ఇట్లు, పల్లెటూళ్ళలో గింతభాగమునకును, బస్తీలలో 85 లేక 90 వంతుల జనులకును, సంభవించుచున్నది. సామాన్యపు కూలిగాని, లేదా, ఏదోజను కారోజు పనిచేసిచేరించు మనుష్యుడుకాని, అతడు సంపాదించు ద్రవ్యమునంతయు నొక్కభోజనముకొరకే వినియోగముచేసినచాలినంత ఆహారమే లభింపకున్నది. చుప్రసీలు మొదలగు నెలజీతములకు పనిచేయు జీతగాండ్లు సహితము, నెలకు పదిరూపాయలకు మించని సంపాదనము గలవారెల్లరు వైవిధ్యమునకే కష్టపడుచున్నారు. ఇందుకు క్రయప్రవేశకాలలో పండితుడుగ నున్న లాయన్సగాడ, ఒకతెక్కను తయారుచేసినారు. ఈయన సంయుక్తరాష్ట్రముల కారాగారములందు ఖయదీలకు పెట్టబడు ఆహారమున పరిమాణముగా నెక్కిని, ఒకసామాన్యపుటుంబమున అనగా ఒకపురుషుడు ఆహారభార్య, అయితేప్రాంతమున నుండు ఇతరులెల్లరుల వీరికి కావలసినవస్తువులకు తెక్కచేసెచూచినారు. ఈయనచూత్రకారము, కూలిపనివాడు తన యావత్తు ఆదాయమును ఆహారపదార్థముల కొరకే వినియోగముచేసినచు, ఖయదీలకు పెట్టుచున్న ఆహారములో నూటికి 81 పాళ్లు మాత్రమే దొరకగలదు. ఇక బట్టలకు, ఇంటియాడై, ఇతర చిల్లరఖర్చులు వీరికి గుమియనజేమియులేదు. ఇట్టి స్థితిలో ఐరోపా ఖండమునందు కార్మికులకు సంబంధించిన కష్టములు పెంచుచు, కల్లోలములు పుట్టుటలో వింతగానె. ఇదియే హిందూదేశమున బుట్టిరాజిక వ్యవహారములగు మాటుట బహు సులభము.

హిందూదేశమునందు ఆర్థికసంబంధ మగు కలహములు బయలుదేరకుండ దొరకనమువారు, యునిసిపాలిటీలచేత నుప్పును విక్రయింపజేయుట, "సాండర్స్" గుడ్డను నిలువయుంచుట, కిరీసనాయిలు విక్రయమునై తనిఖీ యిట్టి ఏర్పాటుల వలన ఇబ్బందులు నివారించ జూచుచున్నాడు. ఇట్టి ఏర్పాటులెన్ని చేసినను జీవనవ్యయభారమున బహుస్వల్పముగనే తగ్గింపగలరు. ఎందుకనగా, ప్రస్తుతము వాడుకలో నున్న టోకుధరలే, వాలుగు సంవత్సరముల నాటి చిల్లరధరలను

వేశ్యావృత్తి

హిందూదేశపు నగరములు.

II

కలకత్తానగరములలో పొరుగుశ్వముండి వచ్చువారు విశేషము. కాపురము చేయువారిలో 8/10 వంతులు మాత్రము అరణ్య కలకత్తా జన్మస్థానముగ గలవారు. మిగిలినవారిలో 1/10 మంది ఇతరదేశములనుండి వచ్చిన 26 పెద్దకులముల వారిలోను వారివారి వృత్తులను, వయస్సును, పరిశీలనము చేయుగా చాల వివరకరమగు సంగతులు కొన్ని తెలియవచ్చినవి. ఈపరిశీలనము 2,90,000 జనుల గూర్చి జరిగినది. వీరి నివాసస్థానములు చూచినయెడల బంగాళారాజధానియందలి మండలములు తొమ్మిదియుం బీహారు ఒకస్థానములోనిది తొమ్మిదియు, సంయుక్తరాష్ట్రములలోనిది నాలుగు, రాజపుత్రస్థానమునందలిది రెండునుగలవు. వీరిలోప్రతిఅయిదుగురు పురుషులకును ఇరువురు స్త్రీలున్నారు. ఇకపురుషులలో 2/3 వంతులు కూలివారిచేసి జీవనము చేయువారు. స్త్రీలలో 1/4 వంతులు, ఏదియో పనిచేసికొని జీవించుచున్నారు. దాదాపుగ వీరిందలై వ్యభిచారమును వృత్తిగాజేసికొన్న స్త్రీలే యని చెప్పవచ్చును. వీరిసంఖ్యను జూచినయెడల యుక్తవయస్సునవచ్చినవారిలో 1/7 వంతుగ నున్నారు. మొత్తమున, 15 సంవత్సరములవయస్సున నుండు స్త్రీపురుషులు నూటికి 15 వంతులు గలరు. సగమువంతుమంది స్త్రీలును, 2/3 వంతులు పురుషులును, యుక్తవయస్సు నవ్వినవారు. అనగా, 15 మొదలు 40 సంవత్సరములలోపు వారు. ఈ వయస్సు ప్రాంతముల ప్రతియొక్కరు పురుషులకును నొక్కస్త్రీమాత్రమున్నది. పొరుగుశ్వముండి కలకత్తాకు వచ్చు జనులలో స్త్రీపురుషుల సంఖ్యయందు వ్యత్యాసము విశేషముగ గన్పట్టుచున్నది. భాక్ డేముటుకులకులు 9,786 మంది గలరు. వీరిలో నేయి మంది పురుషుల సంఖ్యకు స్త్రీలు, 15 మొదలు 20 సంవత్సరములలోపు వారు 22 మందియు, 20 మొదలు 40 సంవత్సరములలోపువారు 24 మందియు, 40 వైవయస్సుగలవారు 87 మందియు మొత్తమున అన్నివయస్సులవారు 81 మందిగలరు. 15 సంవత్సరములు మొదలు 40

మించుచున్నది. అన్ని వస్తువుల ధరలు లెక్కలేముగా పెరుగుటకుగల కారణమేమి? యుద్ధపు ఖర్చులను సర్దుబాటు చేయుటకై బ్రిటంచమునందంతట "కాగితపు సాము"ని విశేషముగా ప్రచారమునకు దెచ్చుటయే కారణము. ఇందువలన, హిందూదేశమున కాలల తేజములలో నెల్ల వస్తువులధరలు అపరిమితముగా పెంచినవి. హిందూదేశమున అపకృష్టపదార్థములు మిక్కిలి చవుకకల్లులభించును. శ్రీఅయినను, హిందూదేశపు దిగుమతులు చాల తగ్గినవి. కారణము నరకులకీ వచ్చుటకు ఒడలు లేకపోవుటయేకాదు, ఇతరదేశపు వస్తువుల ధరలును పెంచుకొనుటకు. ఈ కారణములవలన హిందూదేశపు ఎగుమతులు పెంచు దిగుమతులు తగ్గినవి. ఎగుమతులు పెంచుటచేత హిందూదేశమునకు చాల సామీప్యములని వచ్చినది. సామీప్యముట బంగారములేదు. చాలినంత వెండియూ! అంతకు ముందే లేదు. అందువలన కాగితపు డబ్బు విశేషముగా యుద్ధించి వాడుకలోనికి చేరగలిగినది. ఇండియా కవున్నియ ముండిలను సీమలోనే విక్రయింపవలసి వచ్చెను. మన పెక్కుటిగారు యుద్ధపు ప్రత్యేకముల పూచీచాడ, హిందూదేశములో కాగితపు సాము చలించుచి చేయించిరి. ఈ విధమున, హిందూదేశమున కీయవలసిన 150 కోట్ల రూపాయల సాము లండనులో పెరుకొనినట్లుండెను. హిందూదేశములో 1914-1919 మధ్య సంవత్సరములలో నాణెముల చెలామణి సుమారు 10 విధముగా నుండినది.

Table with 4 columns: Item, 1, 2, 3, 4. Rows: కాగితపునోటు, రూపాయలు, చిల్లరనాణెములు, మొత్తము.

వై 1,2,3,4, అంకెల ఆర్థము:- 1 80 క ఏప్రిల్ నాటికి కోట్ల రూపాయలు. 2 " " " 3 ఎన్ని కోట్ల రూపాయల వృద్ధి 4 వృద్ధి యెన్ని రెట్లయినది. 1914 సంవత్సరములో రూపాయలు వాడుక, తెక్కలను బట్టి, నూటికి 5 వంతులు పెంచినట్లు కనుకదచున్నది. ఈ వృద్ధి ధరల పెంచుటలకు లోడుపడినట్లు కనుకదచు.

సంవత్సరముల వయస్సుగలవారిలో ఇతరదేశముండి పురుషుల కొక స్త్రీయున్నది. హిందువులలో ప్రతిపల్లరు పురుషులకు నిరువురుస్త్రీలు గలరు. మహమ్మదీయులలో ప్రతి అయిదుగురు పురుషులకు నొక స్త్రీయున్నది. పురుషుల సంఖ్యకు తగినట్లులు స్త్రీలు లేకపోవుటయే యీ వ్యభిచారవృత్తికి ముఖ్యకారణముగా నెన్నదగియున్నది.

కలకత్తాకు బోయియెడల ఏదియోపని దొరకునను అతలో బంగాళా రాజధానినుండియు హిందూదేశముయొక్క తక్కిన ప్రాంతములనుండియు, జనులు విశేషముగ ముగగరు. వీరు ఒంటరిగ వచ్చెదరుగాని స్త్రీలను దీసికొనివచ్చుట అరుదు. వచ్చినను, కలకత్తాలో ఇండ్లకలెవు ఆధికము. కూలితములచేసి జీవించు ప్రజనూటికి 75 వంతులున్నాడు. వీరు మిక్కిలి యిరుకుగను, అపరిశుభముగ నుండుగదులు తీసికొని ఆచటనేవంట, ఆచటనే పడక, ఆచటనే సంసారమునకు సంబంధించిన యావత్తుపనులు జరపుచుండెదరు. ఇక బీదలలో మధ్యగతము వారు పూజకూర్మ యిండ్లలోనో, లేక, భాగములలోనో నివసింపుదురు. వీరును సాధారణముగ తమస్త్రీలను దీసికొనిరారు. తమస్త్రీలను దీసికొనివచ్చువారు, కలకత్తాలో నుండక, నాపురముందు చిన్నచిన్న యూర్యలో కాపురముండెదరు. కలకత్తాలో కాపురముండువారు స్త్రీలతోనుండని యెంటరి పురుషులు, కూలిపనివాండ్లు, వ్యవహారమునై వచ్చువారు, అయియున్నారు. మానవకుటుంబ-కాశీపురు - చిత్తూరులలో 1901-1911 సంవత్సరముల మధ్య జనవృద్ధిని జూచినయెడల 82000 మంది పురుషులును, 20,000 మంది స్త్రీలును నుండిరి. కలకత్తా మధ్యభాగమున 88,000 మంది పురుషులు, 4,300 మంది స్త్రీలు.

1872 సంవత్సరమున కలకత్తా జనాభా లెక్క ననుసరించి 4,07,742 మంది పురుషులు 2,25,267 స్త్రీలు. అనగా, స్త్రీలకన్న పురుషులసంఖ్య 1/8 వంతులు అధికము. 1911 సంవత్సరములో 6,07,674 మంది పురుషులును, 2,88,892 మందిస్త్రీలును ఉండిరి. ఈ లెక్కయందు పురుషుల సంఖ్య స్త్రీల సంఖ్యకన్న 211 రెట్లు అధికము. వైయంకెలనుబట్టి పురుషులసంఖ్య స్త్రీలసంఖ్యకన్న దాదాపుగ రెండురెట్లు అధికము. ప్రతిసంవత్సరము, ఈ భేదము వృద్ధిచుచునే యున్నది.

బొంబాయిలో సహితము, స్త్రీపురుష సంఖ్యల వ్యత్యాసము వారి, పురుషులకన్న స్త్రీలు పెంచు అందువలన గలుగు అనర్థములు ప్రబలుచున్నవి.

జేయిమందిపురుషులకు స్త్రీలుయొక్క సంఖ్య ఆయా సంవత్సరములలో నీవిధముగా నుండినది.

Table with 2 columns: Year, Ratio. Rows: 1872, 1881, 1891, 1901, 1906, 1911.

ఇంగ్లాండుదేశమునందలి బస్తీలలో వున్నవైదు మొదలు ఇతరదేశములలోపు వయస్సుగలవారిలో, ప్రతిపూర్వ పురుషులకునొక 107 మంది స్త్రీలు గలరు. బస్తీలకు స్త్రీల గృహ సంబంధమగు పనులు చేయనిమిత్రము తమ బంధువులను, అన్నదమ్ములను వదలి వెళ్ళుచుండెదరు. ఇతరదేశముల నలు వదియెడెడ్లలోపు వారిలో క్రమముగా స్త్రీల అధికసంఖ్య తగ్గియుండుపురుషులయొ సమాన మగుచున్నది. కలకత్తాకుం దన్ననో ప్రతి నూర్గురుపురుషులకును 47 మంది స్త్రీలు మాత్రమే కలరు.

మనహిందూదేశమున బంధువులవై విశేషమైన ప్రేమ, ఆతిథ్యాదివాహనములు, మన కుటుంబములలోని సాహసవ్య వ్యవహారములు, దారిద్ర్యము కలనను, ఇండ్లు దొంగకల పోవుటచేతను కూలిపనివాండ్లు, మధ్యమస్థితి మనుష్యులు ఒంటరిగా నివసించుచు, బస్తీలలో బహుసులభముగా లభించు సౌఖ్యముల కెల్ల నాశించుచు, ఏవిధమైన ఆటంకము, బంధువుల ఆలోచన, స్నేహితుల సలహా ఏమియులేక తిరుగునపుడు ఆననాజమును, ఆహారవకరమును, దుఃఖభాజనమును అగవివయ్యయందు జిక్కుకొనుట బహుసులభము. ఇట్టి అనాజపు పద్ధతులయొక్క ప్రతికార్యమే వ్యభిచారపు వృత్తు మన వివాహసామములయొక్క చుండి చెకుగుట కుభ్రాకుములు మననీతులను సహా మార్చుటకు సయర్థమై యున్న

చంటి బిడ్డ (160)

ఇంక శిశుసహజము, దాది, పోతపాలు, బాలలోములు, చికిత్సలు నిరంతరపడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మీవతిగారు బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎమ్. గ్రంథకర్త. కెలరు. 1. విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ డిపో, మాంటూరోడ్, ముద్రాన్.

కీర్తి శేషు ల గు
కోలాచలం శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు.

కీర్తి శేషు ల గు
దివాన్ బహద్దరు కలవల రామానుజం శ్రేష్ఠిగారు.

కీర్తి శేషులైన రామానుజం శ్రేష్ఠిగారు

కార్పొరేషనువారి సానుభూతి
నిష్పత్తి సభ.

చెన్నపురి కార్పొరేషనువారి సాధారణసభ యొక్కటి నిష్పత్తి సాయంకాలము రివ్యూమందిరమున జరిగినది. మోన్. హెచ్. బిక్మిట్టుగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. కార్పొరేషను సభ్యుల నేతలు సభ నలంకరించిరి.

రామానుజం శ్రేష్ఠిగారి మరణము.

త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి మూలము.

సభాకార్యక్రమములు ప్రారంభ మగుటకు ముందు దివానుబహదరు పిట్టి త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారు దానధర్మమును కార్పొరేషను సభ్యులనుగూడ దివాను బహదరు కలవల రామానుజం శ్రేష్ఠిగారి ఆశీర్వాదములనందుకొని కార్పొరేషనును కేంద్ర యోగము కలిగినదనియు, శ్రీరామానుజ శ్రేష్ఠిగారి స్మరణచిహ్నముగా నాటి సభాకార్యక్రమములను నిలుపుదల చేసిన శ్రేయోదాయకముగ నుండగలదనియు సభ్యులకు నూదించిరి.

వి. సి. శేషాచారిగారు త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి మూలము నామోదించుచు రామానుజం శ్రేష్ఠిగారు ప్రజలకు చేసిన మహోపకారమును కొనియాడుచు అట్టివారి మరణములను గొప్ప దానధర్మమొకటిగా ఆచరించెననియు, అట్టివారు మనలో నిక ముందు కొంత కాలమువరకు జనించుట దుర్లభ మనియు నుద్ఘోషించిరి.

సానుభూతి తీర్మానము

రంగారావుల గారి యుపపాదనము

పిమ్మట ఆసరలీల రావుబహదరు టి. రంగారావుల గారి తీర్మానము నుపపాదించిరి:—

“కార్పొరేషనులో చాలాకాలమునుండి సభ్యులుగా నున్నట్టియు, దానధర్మమునకు దివానుబహదరు కలవల రామానుజం శ్రేష్ఠిగారి మరణములను నగరమునకు ఆపారసప్రము కలిగినదని విచారించుచు సభవారు శ్రేష్ఠిగారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని జాతుచున్నాడు”

రంగారావుల గారు తీర్మానము నుపపాదించుచు రామానుజం శ్రేష్ఠిగారు కార్పొరేషనును కేంద్రయోగ నేతచేసినదియు కార్పొరేషను వారును శ్రేష్ఠిగారి పట్ల విశ్వాసమును చూపుచు ముఖ్యవిషయములన్నిటిలో వారి సహాయమును కనుగొనుచున్నట్టియు, శ్రేష్ఠిగారు విద్యావిషయముల పట్ల చూపు ఆసక్తియు, ఆదర్శము బట్టి ఈ మధ్యనే వారిని కచ్చపుర త్యాగరాయలకు గృహ కర్తలలో నొకరినిగా కార్పొరేషను వారు గుర్తు కొనిరి. తమ విద్యుత్ కార్యములనున్నటిని శ్రేష్ఠిగారు ఆసక్తితో నిర్వహించిరి. వీరలపట్ల శ్రేష్ఠిగారికి మిత్రులైనది. వారి విద్యాభివృద్ధిగాను పాఠశాలలను

ములను, వివరించుట కష్టతరము. అట్టిదానధర్మము యానన ప్రాప్తియును వరలోకములకు మనదరదృష్టముని చెప్పకయ్యును. మనము వారిబంధు మిత్రులము శ్రేష్ఠిగారి ఆశీర్వాదములను కలిగిన సప్తమునకు గాను సానుభూతిని తెలుపుట మనకర్తవ్యముని రంగారావుల గారు చెప్పిరి.

మహామధు ఉస్మాను సాహెబుగారు ముసల్మాను సుభుపక్షమున తీర్మానమును బలపరచుచు, శ్రేష్ఠిగారి మరణములను ముసల్మాను సుభుమునకు నయితరము ఆపారసప్రము వాటిల్లినదనిరి.

ఎం. డి. శేవదాసుగారు తీర్మానము నామోదించుచు శ్రేష్ఠిగారు అన్ని మరణముల వారికి సమానముగా నాదరము జాతుచు గొప్ప మహోపకారము చేసినది చెప్పిరి.

దల్లియు. హెచ్. క్లాగను గారు విద్యాభివృద్ధి తరపున మాటలాడుచు, విద్యాభివృద్ధికి శ్రేష్ఠిగారి ఆశీర్వాదములను చాల నష్టము కలిగినదనిరి. శ్రేష్ఠిగారు విద్యావిషయమును చేసినను ఈ ప్రకారము వర్తనాతీతము. అనేకపాఠశాలలను పెట్టింది. పేదవిద్యార్థులకు ఉచితముగా విద్యాదానము చేసి పుణ్యము కట్టుకొనిరి. శ్రేష్ఠిగారి యుపకారము తమహిందూసంఘమునకే గాక ఇతర సంఘములకు చాల మహోపకారము చేసిరి. అంగ్లో ఇండియను జాతివారి పట్ల శ్రేష్ఠిగారు చేసిన మహోపకారము నెన్నటికిని మరచకాలము. నగరమునందలి అంగ్లో ఇండియను బాలిక విద్యాభివృద్ధికి శ్రేష్ఠిగారు చేసిన ద్రవ్యసహాయమును వర్ణింపనలవి కాదు. అట్టి మహానీయుని మరణములను నగరమున గల అన్ని జాతులకును చాల నష్టము గలిగినదని క్లాగనుగారు చెప్పిరి.

భానుబహదరు కుద్దురు భద్దాసాహెబు గారు కలవలసోదరులు తమకు చిరకాలమునుండి మిత్రులనియు, వారికి పేదవారిపట్ల సానుభూతి దయ వర్ణింపనలవి కాదనిరి. రామానుజము శ్రేష్ఠిగారు యువకులైనను ప్రజల కేంద్రయోగ మహోపకారము చేసిరి. నగరమున పేదవారికి గాక నైద్యాలయములను పెట్టింది ముందు విప్పించిరి. చిన్నబిడ్డలకు పాలననదినము నుచితముగా నిప్పించుచుండిరి. ముసల్మానుల కట్టించిన గోషా ఆస్పత్రికి చాలదనసహాయము చేసినది బాదుషా సాహెబుగారినిరి.

వి. సి. పార్థసారథి నాయుడుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు శ్రేష్ఠిగారు పేదవారికి చేసిన మహోపకారమును వర్ణించుచు మాటలాడిరి.

అధ్యక్షులగు బిక్మిట్టుగారు శ్రేష్ఠిగారు తమకంత పరిచయము కాకపోయినను వారికి ర్షి, దానిధర్మములను సతతము విచించుచుండివార మనియు, మహాదాతలగు శ్రేష్ఠిగారి మరణములను నగరమున కపారసప్రము కలిగినదని చెప్పిరి.

సభ్యులందరూను నిజనబడి తీర్మానము నామోదించుచు, శ్రేష్ఠిగారి మరణములను తమకు గలిగిన విచారమును వెల్లిపుచ్చిరి. తమవారి సభాకార్యములను నిలుపుదల చేయబడినవి.

సభ మరల నేటిసాయంకాలము 4 గంటలకు సమావేశము కాగలదు.

అధికలాభముల వన్ను శాసనము.

సిమ్లా, మార్చి 24:—త్రపుక్యమువారిట్లు ప్రకటించిరి:—1919 సం॥ అధికలాభముల వన్ను శాసనమునకు సంబంధించిన చిత్తునూక్రములను ఇండియా కోర్టునకు వారు ప్రకటించిరి. వివిధ స్థానిక త్రపుక్యముల వారును, రైతుక సంఘములవారును సలహాలను, విమర్శలను జేసిరి. ఇరవీయ దొరతనము వారికి జేరినవి. అంతయు ముగిసిన పిదప ఆఖరున ఈ తూత్రములు స్థిరముగ జేయబడినవి:—ఈక్రింది నగరములకు జేసిరి:—3 ర నూత్రము నననరించి దరఖాస్తుచేయు కాలము చాల వరకు హెచ్చింపబడినది. ఎక్కువగడు వీయబడినది. ఖుమ్న గారి ప్రతినిధి యా ప క ము గ గాని రివిన్యూ బోర్డువారి ఎదుటగాని తక్కింబంధులకు సంఘమువారి సమక్షమునగాని అప్రేదారులకు లేక ఆవ్యాపకము జరిగినది మొలపెట్టుకొను వాడుగాని హాజరుగుటకు 18 (2) నూత్రమున వీలు చేయబడినది పన్ను నీయకున్న విధించెను అతరాధము రావలసిన సామ్యులలో నగముండెడిది. అది యిప్పుడు 1/10 కు తగ్గింపబడినది. రసీదునకు మరికొన్ని విషయములు చేర్చబడినవి. దీనిని రెండుగ నియ్యటకు (హుస్తి కేటు) నిర్ణయించిరి. ఇది వన్ను కట్టు వారిలకు సౌకర్యముగ నుండగలదు.

ఈ శాసనము అందరకును తెలియుట లేదనియు, ప్రజలకు సామాన్యముగ తెలియునట్లు చేయవలయునని చాలమంది కోరిరి. ఈ శాసనము 18వ సేకరము త్రపుక్యము వన్ను విధించిన కల్తెకు ఉత్తరువునై అపీలు చేయుటకు హక్కుగల్గవలయునని కూచించింపబడినది. వాయిదాల ప్రకారము వన్ను నియ్యటకు 1919 సంవత్సరము అక్టోబరు 15, 1920 సం॥ జనవరి 15 తేదీలు నిశ్చయింప బడినవి. విచారణసంఘమున ఇట్టి వారిని నియమింపవలయు నని అపీలు వారునకు హక్కులేదు. వానిసంకన సరిమాను అధికారియు స్థానిక త్రపుక్యములవారికి గలదు. అనధికారసభ్యులు అందఱులయు నని అపీలుదారు కోరగూడదు.

పాటియాలా రావుమారుని కపాయము:—పాటియాలా మహారాజుగారి కనిష్ఠ సహోదరుడు కైబరు కనుమలో ఆరీ మునిజిత్ ప్రాంతమున ఆక్వాపూథుడై పోవుచుండగా ఆ గుట్టుము వడ్డునరకమున రౌతుతో గూడఁ బ్రేంద బడినను. అత్యున్నతమున నా ప్రదేశము మిక్కిలి ఎత్తుగా లేనందున రావు మారునకు ప్రాణాపాయము కలుగలేదు. గాయములు మాత్రము కలిగినవి. ఇపు డా గాయములు మానుచున్నట్లు గూడఁ తెలియుచున్నది.

రంగూను బియ్యపు బజారు.—రంగూనునందుగ నిమిత్తము 22 వ తేదీ ఆదివారమునాడును రంగూనులో నిరసించుచున్న ఒక బొంబాయివరకుని బంధుగు లొకరు మృతి నొందినందున 24-వ తేదీ మంగళవారమునాడును రంగూను బియ్యపు బజారు మూసివేయబడినది. సంధిప్రకారమున సంకరములు చేయుటకు జర్రును లంగీకరించి రుకువార్త బజారు నందును వరకుల సంఘములలోను అధికారస్వామము కలిగించినదని 23, 24 తేదీలనూ రంగూనునుండి కచ్చిన కంటివార్తల వలన తెలియుచున్నది.

సంఘజాను ఆంధ్రులెన్న సంఘము

వార్షిక సమావేశము

రాజధానిని విడిచి వ్రసెను.

ఈనెల 24 వ తేదీ సాయంత్రము సిద్ధాంతరమున మెన్బర్స్ కలెక్షన్ ప్రభుత్వము వారు యిచ్చుచు క్రింద జాననసభామందిరమున నీ వార్షిక సమావేశము జరిగెను. సర్ ఎడ్వర్డు మెన్బర్స్ గారు సభను ప్రారంభించి 1918 వ సంవత్సరపు సభావర్గము ప్రవర్తనను వివరించి, వార్షిక నివేదికను సర్వ సేవానిగాను చదివించిరి. తాత్కాలికవిరామము ప్రారంభమగుటకు సందర్భమును నిర్ణయించుకొని కొంత విరమించుకొని గత 12 మాసములలోను ఈసభాసభావర్గము చాల ప్రయత్నించి, యిచ్చుచు వివరములు మున్నగు తొందరలకు నిష్పత్తి చేయుట సంభ్య చాల తగ్గుటగూడ ప్రతినిధులను హెచ్చరించి, మానరాదు, తీర్పు గాల్గు చాల ప్రధానములను నిర్ణయించి, సంఘములయిన బోధకులుగాను పరిశ్రమగాను 10వలె గురు పనిచేసిన సేవానిగాను నడిచిరి.

సంయుక్త యుద్ధ సంఘ నివేదికను హెచ్చరించుకొని, మొత్తము 104లక్షల25వలె వ్యయమైనది. చాల మంది ప్రతినిధులు ప్రభుత్వమునకు సంఘమునకు చాల సహాయము చేసినందున హెచ్చరించుకొని నడిచిరి.

హెచ్చరించుకొని యిచ్చుచు ముగియుట రాజధానిని విడిచి వ్రసెను. సర్ ఎడ్వర్డు మెన్బర్స్ గారు సభను ప్రారంభించి 1918 వ సంవత్సరపు సభావర్గము ప్రవర్తనను వివరించి, వార్షిక నివేదికను సర్వ సేవానిగాను చదివించిరి. తాత్కాలికవిరామము ప్రారంభమగుటకు సందర్భమును నిర్ణయించుకొని కొంత విరమించుకొని గత 12 మాసములలోను ఈసభాసభావర్గము చాల ప్రయత్నించి, యిచ్చుచు వివరములు మున్నగు తొందరలకు నిష్పత్తి చేయుట సంభ్య చాల తగ్గుటగూడ ప్రతినిధులను హెచ్చరించి, మానరాదు, తీర్పు గాల్గు చాల ప్రధానములను నిర్ణయించి, సంఘములయిన బోధకులుగాను పరిశ్రమగాను 10వలె గురు పనిచేసిన సేవానిగాను నడిచిరి.

ఆంధ్రులెన్న సంఘమువారి కరకాళము లనేకములుగలవు. వారి కరకాళము చాల విస్తరించబడి యున్నది. ప్రపంచమున సహాయ నిరాకరణము వర్ధిల్లవలయునని నడుచిరి. ఆవిధానమును బోధించు వాతావలంబమును సాధించుచున్నది. అందులకు చాల భవనములను కట్టి, అన్ని సంఘములవారును విరాళములు యిచ్చుచు నిర్మాణము జరుగెను. వీరము పాతశాలలను నిర్మించుచున్నది. గతవత్సరమున చాలమంది విరాళములు యిచ్చిరి. చాల మంది వైద్యులు ఆవిధమున నేర్చిరి. కావ్య విద్యార్థులకు సంఘమును గౌరవోత్సాహమును చాచుకొనెను. వారిని చాలమంది పంపియును. సార్వభౌముని గౌరవించి పంపియును. సభ్యులును చేసిన ప్రయత్నము గౌరవించబడిరి.

యుద్ధములయిన సీ సంఘమువారు భవనముల నేర్పజేసిరి. ఆవిధమున సంఘమువారు తీర్చిది మెనబర్సులయిన రాజధానిని విడిచి వ్రసెను. సర్ ఎడ్వర్డు మెన్బర్స్ గారు సభను ప్రారంభించి 1918 వ సంవత్సరపు సభావర్గము ప్రవర్తనను వివరించి, వార్షిక నివేదికను సర్వ సేవానిగాను చదివించిరి. తాత్కాలికవిరామము ప్రారంభమగుటకు సందర్భమును నిర్ణయించుకొని కొంత విరమించుకొని గత 12 మాసములలోను ఈసభాసభావర్గము చాల ప్రయత్నించి, యిచ్చుచు వివరములు మున్నగు తొందరలకు నిష్పత్తి చేయుట సంభ్య చాల తగ్గుటగూడ ప్రతినిధులను హెచ్చరించి, మానరాదు, తీర్పు గాల్గు చాల ప్రధానములను నిర్ణయించి, సంఘములయిన బోధకులుగాను పరిశ్రమగాను 10వలె గురు పనిచేసిన సేవానిగాను నడిచిరి.

గాక ఇండియాలో మైసూరు వైద్యశాలల భారమును గూడ చాలమంది నేర్పించిరి. ఇంతలో తాత్కాలికవిరామము జరుగుటచే మెనబర్సులయిన కాళి మార్పు సెలవుల విరమించబడినది. ఇండియా ప్రజలను రక్షించు సంఘమును చేసిన సహాయమును మెనబర్సులయిన సేనలు చాల కృతజ్ఞతను చూపవలసియున్నది. ఎట్టి వైద్యసహాయమును లభించని మెనబర్సులయిన సహాయము చేయుటకు భారతీయులు సమకట్టి నపుడు వారు తమ విధిని సాధించిరి. సర్ ఎడ్వర్డు మెన్బర్స్ గారు సభను ప్రారంభించి 1918 వ సంవత్సరపు సభావర్గము ప్రవర్తనను వివరించి, వార్షిక నివేదికను సర్వ సేవానిగాను చదివించిరి. తాత్కాలికవిరామము ప్రారంభమగుటకు సందర్భమును నిర్ణయించుకొని కొంత విరమించుకొని గత 12 మాసములలోను ఈసభాసభావర్గము చాల ప్రయత్నించి, యిచ్చుచు వివరములు మున్నగు తొందరలకు నిష్పత్తి చేయుట సంభ్య చాల తగ్గుటగూడ ప్రతినిధులను హెచ్చరించి, మానరాదు, తీర్పు గాల్గు చాల ప్రధానములను నిర్ణయించి, సంఘములయిన బోధకులుగాను పరిశ్రమగాను 10వలె గురు పనిచేసిన సేవానిగాను నడిచిరి.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు, బ్రాహ్మజేతర రాయబారులు.

జిక విజ్ఞప్తి. చెన్నపురి రాజధానిసంఘ కార్యదర్శులు ఏ. శ్రీరాములు వారు గారు మాట్లాడుట (వాయుమన్నయ):— దక్షిణ హిందూ విభజన సంఘము వారు ప్రతినిధులగు డాక్టరు టి. ఎం. నాయుడు, వెంకటరెడ్డి నాయుడు గార్లు ఇంగ్లండునకు పంపి రాజధాని యందలి 4 కోట్ల బ్రాహ్మజేతరుల యాశయములకు భంగము కలిగించునట్లు యిందికొనియున్నారు. ఈ తరుణమున కాంగ్రెసునకు చెందిన బ్రాహ్మజేతర నాయకులు ఇంగ్లండునకు తీరవీయిన యెడల రాజ్యాంగ సంస్కరణములకు బ్రాహ్మజేతరుల కేమియు ఆతురత యత్నములేదని ఆంగ్లేయ ప్రజలు తప్పుకొనిపోయిరి. బ్రాహ్మజేతరులు పశు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణులు వారి హిందూత్వమును గూర్చి అచ్యుత ప్రజలు తలచుకలరు. కావున రాజధాని ప్రజలు ఆంగ్లేయ ప్రజలు ఈ అభిప్రాయములను నామాకంక్షలు చేయుటకు పూనుకొనినగాని లాభములేదు.

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ డెవెన్టర్ గారు బ్రాహ్మజేతర బ్రాహ్మజేతరులకు గురించి వెల్లెపుచ్చిన అభిప్రాయముల నొక్కసారి గమనింపుడు. ఈ లేనిపోని అపనిదయ ఆంగ్లేయ ప్రజలు చూపుటకు సహజముగా? బ్రాహ్మజేతరులు ముగియును ఇంగ్లండులో మాటలాడిన యెడల అచ్చటివారు, ప్రతినిధులు మన పక్షమున మాటలాడుటకు ఎవ రధికారము వచ్చిరని ప్రశ్నింపగలరు. ప్రతినిధులు ఏమియు చెప్పబాలక నూరకుండవలసి యుండును. రాజధాని సంఘము వారు ఏ, చక్రవర్తి శ్రీ గారిని తమ ప్రతినిధులలో నొకరిగా నెన్నుకొనియున్నారు. వారు త్వరలో ఇంగ్లండునకు

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

బొబ్బిలి వార్తలు:— పురవాసులగు కొత్త గురుమూర్తి శ్రీశ్రీ గారి పుత్రుడగు నరసింహం నెట్టిగారు, వీరి కన్యకలు మంగమ్మ శ్రీశ్రీ గారు ప్రస్తుతము కలిగియున్న దేశాధిపతిగాను గూర్చి అన్నపానాదుల విషయము అవకాశములేని వీధుల యెడల కనికరించి వారి స్వంత ద్రవ్యమును వెచ్చించి అన్నగరు పాములు దినమునకు 400 మందికి తక్కువ కాకున్న వీధులకు సంరక్షణ చేయుచు అదేరకారము ముమ్మడిగా గూడ వీధులను గూర్చి కొంతకంటె అన్నపాములు చేయుట గూర్చి మే మెంతయో సంతసించితిమి. ఈ మహాకాటకములో ఇట్టి కేంపుల యీ చవానీయులకు సర్వవా శ్రీ పరాత్పరుడు రక్షించుగాలి!

ఏలేశ్వరం వార్తలు:— మా గ్రామములోను మాకు సమీపించిన మట్టుపట్ల పల్లెటి గ్రామములకు ఇక్కడికి 10 రోజులదూరము. ఆ వార్షిక సమావేశము లేక మాధిపాదులు యిచ్చురు. 10 రోజులదూరము లియ్యం కంట్లోనుండి, లియ్యం నుండి లేరు. తరువాత ఇతరులందఱు నన్ను సరకులు అమ్మకుండా ఆపుచేసినారు. వీధుప్రజలు దబ్బులేక నే యిచ్చుచు పడుతున్నది కాక అనాదబ్బులు తెచ్చుకొని ఖరీదుకు లియ్యముకూడా దొరకక, ప్రజలు పెద్ద తిరుగుమున్నులు. మట్టుపట్ల పల్లెటి గ్రామముల ప్రజలు తెల్లవారి కిదిగదిలగాయలు నాయంత్రియవరకు బట్టు తీసుకుని యేలేశ్వరము వచ్చి లియ్యము లేనందున గోలపెట్టుతూ వెళ్ళుచున్నారని యీ వీధు ప్రజలయొక్క అసంతృప్తి మాడలేక పోతున్నాము.

గోదావరి రేవులు:— గోదావరి ప్రపంచి కేక రేవులు గలవు. ఈ రేవులు దాడుటకు పాటదారులు చిన్న నావల నేర్పజేసియున్నారు. ప్రతివత్సరము రేవులలో ప్రయాణికులకు గల్లు యిడుములు తెక్కింప దరము గాదు. ప్రస్తుతము గోదావరి మహాజగముతో కలసియున్నది. ప్రతిరేవున యొకటి రెండు నావలు దక్క చేరుకొన లేదు. రేవులకిందరేవులను మార్గముల నావలు దొరకక, వందలకొలది అవకాశాత్రములు వేచియుండవలసివచ్చుచున్నది. నడచుచున్న నావలైనను మంచిస్థితిలో లేవు. కావున ప్రాధాపాయముగూడ తగ్గుచున్నది. ఈ రేవులలో దిరుగు నావల విషయము ప్రభుత్వమువారు తరచు సహాయము ప్రజలకు చేసి వారి మన్ననకు బాతులగుచు గాక!— పోతా ప్రగడ నరసింహం.

సుబ్బారెడ్డి పాతెలు:— గ్రామ పాతశాల భవనమున 21-6-1919 తేదీని మా. వే. శర్మగారి యధ్యక్షతక్రింద నొక సభ జరిగినది. జే. నేరకులగు మా. వే. శర్మగారు, కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులవారు పరమ పదివిన దుఃఖివాక్తను తెలుపుచు, శ్రీ పంతులుగారి రాంధ్రదేశమునకు జేసిన సేవా విశేషములను చెల్లించి, జేతర భక్తులగు శ్రీ వేంకటనరసింహులుగారు, శ్రీ పంతులుగారికి కాశ్మీర మోక్షపీఠమును స్థాపించుచు గాక యియు శాత్రుయనుగ్రహము బడసిన యాంధ్రుల మగు మన మాతని స్మరణచిహ్నమున కెన్నియైన సాయము చేయాలెననియు తీర్మానించిరి. ఆతనినామ మీ భూమియందు దాచంద్రతారార్కముగ నుండును గాక యని భగవత్ప్రార్థనమును సల్పిరి.

వెళ్ళగలరు. ఇండియన్ రిలీజ్ సంఘమువారి మిత్రులగు డాక్టరు నాయుడు కంపెనీవారిలకు తగిన జవాబిచ్చుటకు ఇకనిద్దరు ముగ్గురు ప్రతినిధులను రాజధాని సంఘమువారు పంపినగాని లాభములేదు.

చెన్నపురి రాజధాని సంఘము బ్రాహ్మజేతరుల యాశయములను గౌరవించుటకు ఇంతకు ముందే ఎంతయో పని చేసి యున్నది. బ్రాహ్మజేతరులు స్వరాజ్యము కట్ట ఎంతయైతన్నామా మాపుచున్నదియు అందరికిని తెలిసిన విషయమే. అనిలి సులుగారి నిర్బంధ విమోచనమున కెంతయో కట్టుదలతో పనిచేసి యున్నారు. మన సంఘ గౌరవ ప్రతినిధుల నిజపుకొన వలసిన కాలము వచ్చినది. ఇప్పుడు రాజధాని సంఘమునకు సమరయోధులును ఇంగ్లండునందలి ప్రజలకు నచ్చ చెప్పుటకు ప్రతినిధులను బంపుటకు ద్రవ్యము కాలయును. ఈ విషయమున బ్రాహ్మజేతరులు వెనకంజ వేయక తమ ఆత్మ గౌరవమును నిజపుకొందురని తలంచెదను.

ధనసహాయము చేయు వారు సంఘ కార్యదర్శులతో నెవరో నైనను తీక ఎగ్గురు మోక్షాద్దానందలి నెం 46 గృహముననున్న శాశ్వత గృహమునకు జరిగిన ప్రార్థనలు.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

డాక్టరు వట్టాభిప్రాయముయ్యగారి ప్రయాణము
ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు:

అయ్యో, బాల్కన్ లోని తేదీని స్త్రీమయలో స్థానము దొరకునని సంతోషముగా తెలిపి వచ్చితిమి. కావున 1-వ తేదీని ఇచ్చట బయటకు వెళ్లవలసివచ్చినది. ఆగష్టు 5 వ తేదీని నీచు చేరకాలము. అంతరిక్షమున కేరవహా, ప్రయాణము చేయవలసివచ్చినది. అందున నామయిన స్త్రీ హితులకు సంకేతము గల్గుచున్నది. అందువలన ఈవిషయము (Doctor Sathaye) గారికి తెలిపి వచ్చినది. తర్వాత నామయిన తెలియబడినది ప్రయాణము ఏర్పాటు జరుగుచున్నది.

భా. వట్టాభిప్రాయము.

II

ఆంధ్రాంగ్లదైనికపత్రిక

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు:

అయ్యో, ఆంధ్రుల పురోభివృద్ధికి కింతవరకు కొక యుద్ధమైనను సఫలము కావలసివచ్చును. ఆంధ్ర ప్రాంతమున కొక కాలము కలిగి మూలబడి లేదు. నాగేశ్వరరావుగారి దయవలన ప్రయత్నించుచున్నది. సర్వతంత్రీతనము లేదు. నెలకొల్పిన ప్రతిష్ఠాపన లెవ్వరును నానని, ప్రభుత్వమువారి దృష్టిలో విశ్వవిద్యాలయమునకు కింతవరకు గోచరించలేదు. కాకినాడలోని యంత్రవిద్యాలయమును కుదకు తోసిరావలసివచ్చును. ఆంధ్రరాష్ట్రమును గూర్చి జరిగిన చర్చ తిరిగి లిఖించుట చర్చితచర్చము. మన యాశయములు. మనము చేయు సక్రమముగోచరము ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయుటకు విశ్రమముగా చేయుటకు కష్టము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలకు మన పురోభివృద్ధికి ప్రయత్నించుట. దానివల్లములకు విశ్వాసిగా వచ్చిన యాంధ్రుల తిరుగు కొక ఆంగ్లదైనికపత్రిక నెలకొల్పి తేజోవంత విచారకరము. ఆంధ్రులు భావముగా. క్రియాశీలతలను విశ్వాసిగా వేయుటకు పాటును. మనము ప్రత్యేకంగా దైనికపత్రిక నెలకొల్పవలసివచ్చును. మన ప్రయత్నములు విఫలములు. ఆంధ్రపత్రిక ఆంధ్రులలో నూతన తేజస్సు కలుగజేసెను. తిట్టెజను భరితభావమునందు వ్యాపించుట కాంగ్లపత్రిక అభివృద్ధిరము. త్వరలో పత్రిక వెలువడుగాక!

గోపాలపురము. } పోతాక్రగ్గడ నరసింహం.
22-6-1919 }

III

బోర్డు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో పాఠ్యాంశములను పరిశీలింప
ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు:

అయ్యో, మన చెన్నరాజధానిలో బాలరతు విద్యార్థుల పు బోర్డు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలు వెళ్లుచున్నది. ఈదేశములో జాతీయమును ప్రభుత్వము జరిగి "అన్న మో రామచంద్రా" అని తిరుగుచున్నప్పుడు ఈ బిజ్జలు తీసికొని తేదీని ఎన్ని నెలలు అప్పుచేసికొని బాలరతు బోధించెదరు? అహ! కాలమెట్టి వై తేదీనియు చెందుచున్నది. మనదేశములో తాలూకా బోర్డు (వైసి డెంటు) గారి వారము నియమించుట యిప్పుడు మన సోదరుల నీతి విచారింపవలసివచ్చును. ఎన్ని మారులు మొరేట్టుకొన్నను ఇదియన్నియు తాలూకా బోర్డు అధికారులు పెడ చెవినిబెట్టుచును కాబోలు. తేదీయెడల వారిచేతములు నెలనెలకు రాక వానిననే కష్టముల పాలావచ్చుటకు కారణమేమైయున్నది. దేశములో గ్రహించుటగాక. ఈవిషయములకు దృష్టాంతములు వేలు కలవు. ఒకటి యిచ్చుట క్లుప్తముగా వ్రాసెద. కృష్ణాజిల్లా గన్నవరం కాపులో నామిక్ర దొకడు పదిమాసముల క్రిందకు బోర్డు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో పాఠ్యాంశముగా నుచు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు గారిచే నియమించుట బోర్డు మంజూరికొరకు అర్జీ కంపెనడ రెండు మాసముల క్రిందకునే మంజూరు అయినట్లు కృష్ణాజిల్లా వింటిని. ఏ నెలచేతము ఆ నెల వచ్చినప్పుడే జనులు చాలా భవించుచున్నది ఇన్ని మాసములు బయటలేక అప్పులు చేసికొని వారిలో నూనిపోయిన వానినీతి యేమని వర్ణించు! వైసి డెంటు త్వరగా మేల్కొని అట్టివారిచేతముల నెంపగుట గొప్పములు.

స్వజన శ్రేయోభిలాషి.

IV

ఆధునికాంధ్రకవుల చరిత్రము.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు:

అయ్యో, ఆంధ్రదేశమునందు ప్రస్తుతకవుల చరిత్రము వ్రాయుచున్నాడను. ఎర రేగంధములు వ్రాసినను త్రిబంధములు, చాటకములు, చరిత్రములు, నగలలు, కళకారులేవియైనను సమృద్ధివని ముచ్చటపడినది. నామక పండితులు కవినివాచకము, గోష్ఠియు, నామము, వంశము మొదలగునవి వివరించుగా వ్రాసి తంపించిన వచికాలముననే "యాధునికాంధ్రకవుల చరిత్ర" తేజమునకల్పించుచున్నాడను. ఈ చరిత్రమునకు మనయాంధ్రదేశమున నెందరు కవులున్నదియు, నేయేచరిత్రము లెంతవరకు విభిన్నంగా వ్రాసినదియు, వాటి యాభివృద్ధి విషయములు లేటెల్లముగనుటగాక యాగ్రంథములందుండి పద్యరత్నములు వెల్లడించుటకే నామక ప్రాశస్త్యములోకమునకు విశిష్టమగుటయు, నామములు త్రిమరమగుటయు, గ్రంథములు వలయువారలు చరిత్రమున కాది వారలయొద్దనుండి గ్రంథములువడగా ననునై గుండుటయు, వారల నామములు కావ్యములుగా నుండుటయు, ముందు చరిత్రవారులు నెమకని నీవ యవసరము లేకుండుటయు, భాషాభిమాన తెల్లర నెమకని గూడినట్లుగుటయు గలగును. ఈ విశేషములు కంతులుగారి యాంధ్రకవుల చరిత్రములోనే మృత్యులైనవారిగ్రంథములుగూడ వంపించిన, వంద నెంబులతో నందుకొనుచున్నాడను. భాషాభిమానము, శాస్త్రాధారములకును బంధుమిత్రులయొద్దనున్న గ్రంథములు సంపాదించి వైశిష్ట్యమును పండిత చరిత్రమువ్రాసి నువ్వమించిన నామక యూరక నొసంగెదరుగాక. ఎంతవరకుగతి మిగ్రంథములు వంపించిన సంతకర్తవలె కవులచరిత్రము ముగించి లోకమునకు నమర్పించెద.

చెలికాని-లచ్చారావు.

V

కాలమానము.

ఈ సంవత్సరము లెట్టిఫలితము విచ్చును?
ఒకటిరెండవ పట్టికలకు సందర్శనములేవని కొందరు కొందురు. సందర్శనమునున్నది. పూర్వముగా తెలుపుటకు ప్రస్తుతము వీలలేదు. సంకల్పముగా నీ క్రింద తెలియజేయుచున్నాను. బాక్ బాల్కన్ నెలలలో కాలము సరిగాలేదు. కొంచెము ప్రతికూలముగాను జన్మించి (వాసియున్నాను. బాక్ బాల్కన్ నెలలలో కాలము సరిగా నుండవలెను పూర్వమైన కంటలు ఎన్నడును ఫలితవు. రెండవపట్టికలోని లక్షణములన్నియు గరిసంకర్షనముకన్న మంచినుచున్నవి గన్నవచ్చును. కంటలుగూడ బాగుగ నుండగలవనియు ప్రయత్నముచేసియున్నాను. 1910, 16 మొదలైన సంవత్సరములలోనవల కంటలు విశేషముగా నుండుటకు వీలులేదు. కారణము ఉత్తరఇండియాలో వర్షములు క్రమశద్ధతని అవలంబించక తేల్చిబుట్టుగా నుండడము చేతనుగాని మరేయేమియుకాదు. ఈవిషయమే బహుభాగు 1, 2, పట్టికలలో కనబరచియున్నాను. గరిసంకర్షనము 16 పీసులులకు 6 పీసులులకు మూత్రము ఫలితించినది. ఈసం 10 లేక 12 పీసులులకు యుండగలదు. ఇందువల్ల భరలు తగ్గుటకు హేతువులులేవు. యధ్వరగకాలు, వీహా, కడ మట్టిబంగళము, ఒరిస్సా, కడమట్టితీరము, నిజాములోని కొంతభాగము, ఉత్తరప్రదేశ్ మొదలైన రాజ్యములు గల భాగము నుండగలవు. గుజరాతు, రాజపుటానా, యునైటెడు ప్రావిన్సులకు గండముతప్పి పోవచ్చును. ఈ సంవత్సరము రెండవతరగతి వర్షకాలము. గరిసంకర్షనము మూడవ తరగతిలోనిది. 1910 సం 16 మొదటి తరగతిలోనిది. విశేషములు తెలియగోరువారు సరిచేయించినయెడల వ్రాయుటకు వీలులేనిది తెలుపుటకు వీలుండగలగును.

బాల్కన్ ప్రాంతములో 4 నెంబరుపట్టిక వెలువడును.
మున్సి నుబ్బయ్య,
కాకినాడ.

WANTED

Immediately central agents Pay Rs. 100 to 200 Managers
" 50 to 80 Canvassers
" 30 to 40
Apply with one anna Postage stamp.
Central Agent: A. R. Sovda & Company,
Ludhiana, Panjab. Madras Branch.
1654 C/o Andhra Patrika.

నేషనలిస్టుపత్రిక.

ధరావత్తు రద్దుచేయుట.

ప్రభుత్వము వారి యుత్తరువు.

నేషనలిస్టు పత్రికా సంపాదకుల గుక్రియక గాడిచర్ల వారివశ్యోక్తముగావు కంటలు ఎం. ఏ. గారు ముక్రియల వ్రాయుచున్నారు:— నేను చెల్లించిన రూ 2,000 ల ధరావత్తును రద్దుచేయుచు ప్రభుత్వమువారు మున్నసాయంకాలము 6½ గంటలకు నామిద పాలించిన యుత్తరువు నిందు వెంట తమకు బంపుచున్నాను. నామ సదరు యుత్తరువును తమకు త్రికలో ప్రకటించి అవసరమైన సమాచారము చేయప్రార్థించుచున్నాను.

ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు.

(నఖలు)

కలికు డిపార్టుమెంటు.

"నేషనలిస్టు" ముద్రాక్షరకాల సంవత్సరమున 1910 సం ఇండియన్ ప్రెస్సు అక్ట 3 (1) క నెక్కు ప్రకారము జి. వారివశ్యోక్తముగావు గారు 1919 సం ఫిబరవరి 17 వ తేదీ చెప్పి తిరు ముఖ్య ప్రెసిడెంట్ మేజిస్ట్రేటు కోరిన ప్రకారము రెండు వేల రూపాయలు ధరావత్తు చెల్లించి కనుకను, సదరు ముద్రాలయము "నేషనలిస్టు" అను వార్తాపత్రికను ముద్రించుటకు ఉపయోగింపబడుచున్నదని సభాయుతులగు గవర్నరుకు తెలియచున్నందువలనను, సదరు వార్తాపత్రిక ప్రకటించిన "The Cult of the Bullet" అను వ్యాసము (వ్యాసము క్రింద యుద్ధవారింపబడినది) 1910 సం ఇండియన్ ప్రెస్సు అక్ట 4 (1) (5) నెక్కు నలో నుదహరింపబడిన విషయమునకు అన్వయింప గలదని సభాయుతులగు గవర్నరు అభిప్రాయపడుచున్నందువలనను, 1910 సం ఇండియన్ ప్రెస్సు అక్ట 4 (1) క నెక్కు ప్రకారము ముద్రించిన అధికారము ప్రకారము సభాయుతులగు గవర్నరు "నేషనలిస్టు ముద్రాలయ" సంవత్సరమున చెల్లించబడిన ధరావత్తు, 1919 సం ఏప్రిలు 18-6 తేదీ "నేషనలిస్టు" ప్రతులను చక్రవర్తిగారి స్వాధీనము చేయుచున్నాడు.

(సభాయుతులగు గవర్నరు ఉత్తరువు ప్రకారము)

ఎన్. ఇ. మూర్తిరాజుగారికి

అక్టోబరు 25 నెక్రిటరి

ఉదయమండలము 20 బాక్ 1919.

పోలీసు కోర్టు.

బ్రిటిషు ఇండియన్ ముద్రాలయము.

దండపాటి పిళ్ళగారి నేరము.

రావుసాహెబు డి. పద్మనాభ నాయుడుగారు, పెరంబూరు కార్మిక సంఘమునకు సంబంధించిన దండపాటి పిళ్ళగారు, మార్చి నెల 6 - వ తేదీని ఎన్నూరు ముఖ్య ప్రెసిడెంట్ మేజిస్ట్రేటు గారి యెదుట హాజరై తాము డి. వి. కల్యాణముందర మొదలియగు గారినుండి బ్రిటిషు ఇండియన్ ముద్రాలయమును కొంటినియు, దాని నికముందు గాంధీ ముద్రాలయమును పేరిటితో తమ స్వాధీనమున నుండగలదని డిక్లరేషను పొందియుండెననియు, తరువాతి సం గతి సంవత్సరముల విచారింపగా మేజిస్ట్రేటుగారియొద్ద పిళ్ళగారి త్విసది నిజముకాదని తేలుచున్నదనియు, వారిని ప్రావిన్సులు చేయుటకు నమ్యములు జారీచేయగోరుచున్న బార్డుటవుకు పోలీసుకోర్టులో దరఖాస్తును పెట్టి. మేజిస్ట్రేటు పద్మనాభ నాయుడుగారి దరఖాస్తు సంగీకరించి దండపాటిపిళ్ళగారికి నమ్యములు జారీచేసిరి. కేసు విచారణ బాల్కన్ 16 తేదీని జరుగగలదు.

బాక్ 28, 29 తేదీలలో తెజవాడలోని మొలకరము నాటక ప్రదర్శనాధనమున ఆంధ్రదేశ ప్రభువు సహకారము చేయు జరుగును. మదరాసు హైకోర్టు న్యాయవాది వేమకరపు రామచానుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. ప్రజల ఆర్థిక సౌక్యమును గురించి తీర్మానములు చేర్చువలెను. రిజిస్ట్రారు అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారును సభకు విశ్వసెదరు. సభాక్షేపములు బందరును విచ్చేయ ప్రార్థించు.

ఆంధ్రపత్రిక

1919-వ సం. జూన్ 25-వ తేది

బుధవారము.

సంధినిబంధనలు:
జర్మనుల యంగీకారము

జర్మనులు సంధినిబంధనల కంగీకరించి తీరద రని, ప్రజ్ఞాతెల్ల రూపించియుండిరి. ప్రాన్సు రంగమునందు ఛాక్కు సేవానిహస్తములలో వారి కవజయము వాటిలియుండెను. ఇంకను కొంత కాలము సంగ్రామము జరిగినయడల, జర్మనుల సంపూర్ణావజయము తప్పక చేకూరెడిది. అవ సరముకొలదియు, జర్మనులు యుద్ధవిరామము గోరిరి. జర్మనుల వినాశము నాశించని, మిత్ర మండలియందు కొడబడెను. సంధిగూడిరేపింపక, జర్మనులు ద్రోహముగావించుకుండుటకు కట్టు దిట్టము లేరనిపడెను. ఇంతలో జర్మనీయందు విప్లవము చెలరేగి, ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వము స్థాపితమయ్యెను. కాని అంతఃకలహము లగ్నమైయుండి యు నింతవరకు పూర్తిగ సమసిపోలేదు. ఇట్టి దుస్థితిలో, జర్మనులొకవేళ దలచెట్టివను, తిరిగి సంగ్రామము కొనసాగించగలరనుట కల్గె. మిత్ర మండలి తగిన రక్షణోపాయముల నైకొనియే యున్నది. అమెరికను సైన్య మింకను తన ప్రతాప మును బాగుగ జూపియుండలేదు. ఇంతవరకు, అమెరికను సైనికు లలసట జెందియుండలేదు. బ్రిటీషుసామ్రాజ్య మసంఖ్యాకులగు సైనికులను సమకూర్చ గలుగును. మిత్రమండలితిరిగికోల్పోని తన శౌర్యతేజమును, మరియొకమారు ప్రసరింప జేయుటకు సంసిద్ధమైయున్నది. బ్రిటీషు నౌకా దళము, శత్రువులపై సముద్రనిరోధ మింకను కఠినముగ కొనసాగించుటకు తగినప్రయత్నముల గావించెను. ఇట్టిస్థితిలో జర్మనులెటుల సంధినిబంధనల నిరాకరింపగలుగుదురు?

అటులయినచో, కొంటు రాంట్జ్గారు తాము సంధిపత్రముపై సంతకము జేయజాలమని బెడ రించుటకు కఠినమైనది, కొందరుడుగవచ్చును. సాధ్యమగుంతవరకు సంధినిబంధనల కాతీత్యము తగ్గి, కొంతవర కనుకూలముగు సౌకర్యముల బొందుటయే జర్మనుల ముఖ్యద్దేశము. అందు కొరకై యంతవరకును కాలయాపన జరిగెను. సంధినిబంధనల కంగీకరించెడి వేరొక పక్షముండుట చేతనే, కొంటు రాంట్జ్గారు తాము సంధి పత్రముపై సంతకము జేయజాలమని బెడరించిరి. తప్పని సరియగునపుడు, ఎద్దియో నొక పక్షము సంతకము జేసితిమనని, వారికి దెలిసియేయుండెను. కాని జర్మనుల కాలయాపనకు, మిత్రమండలి యవకాశ మియ లేదు. రాయబారములతో దీర్ఘ కాలము గడుపుటకు, వీలు కలిగింపలేదు. జర్మనుల వినాశమును మిత్రమండలి కోరుట లేదని యంతకుమున్ను దెలిపితిమి. జర్మనులను వశ్యాత్తప్త పౌదయుల గావించి, వారికిగూడ సత్వ రాభివృద్ధి కవకాశముల నిచ్చుటయే మిత్రమండలి ముఖ్యద్దేశము. ఈ యుద్దేశము ప్రస్తుతముగ నటుల, సంధినిబంధనలను మిత్రమండలివారు కొంతవరకు మార్చిరి. ఈ మార్పులు, సంధి నిబంధనల ప్రధానోద్దేశమునకు భంగము కలిగించుటలేదు. నివరములలో మాత్రము కొంతవరకు

మార్పుగలిగెను. జర్మనులకుగూడ, నానాజాతుల సమ్మేళనమున స్థానమిచ్చుటకు, మిత్రమండలి యంగీకరించెను. కాని, యీస్థాన మెపు డొసగ బడునో, ఆగడుపు దినము మాత్రము నిర్ణయింప బడలేదు.

సంధిపత్రములోని వివరము లింకను యీ దేశమునకు జేరలేదు. లండనులో మాత్ర మిది ప్రచురింప బడినటుల రూటరు దెలుపుచున్నాడు. వాటిని సంతముగ వరిశీలించువరకు, ఏయే మార్పులు గావించబడెనో స్పష్టముగ దెలుపుటకు వీలులేదు. కాని, నై నునదియొక్క ఎడనుభాగము నాక్రమింప వలె నను నిబంధన సంధిపత్రమున గాన్పించదని, రూటరు దెలుపుచున్నాడు. ఇంకను బట్టి, సంధినిబంధనలలోని, అనవసర కాతీత్యము తీసివేయబడెనని విశ్వసించవచ్చును. మిత్రమండలి విశాల భావముల కిది నిదర్శనమని ఎంచవచ్చును. జర్మనులు విజయులయినచో, ఎట్టి నిబంధనలను విధించి యుండెడివారో, బ్రెస్టులిటనున్న సంధి వరతులలోనే వెల్లడియయ్యెను. అందుచే, జర్మనులు తమ యద్వైత శ్రేణుకు సంతసింపవలసి యుండును గాని, వగవ బనిలేదు. జర్మను రాజ్యాంగ వేత్తలయినను, లోలోన సంతసించు చున్నటులనే ఎంచెదము. మిత్రమండలివారు, సంధి రాయబారములందు జూపిన దృఢనిశ్చయము, వెంటనే యక్కరకు వచ్చెను. జర్మనులు వేరొకమార్గము లేదని యెంచి, సంధిపత్రముపై సంతకము బెట్టు నిశ్చయించిరిని, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. నేటిదినమే యీ కార్యము జరుగునని యూహింపబడినను, యింకను కొంతకాలము పట్టునని, తంతివార్తలు దెలుపు చున్నవి. జర్మను రాజ్యాంగమున జరిగిన మార్పులు గమనింప దగియున్నవి.

సంధి యక్కరలేదను వారు తొలగిపోయి, వలయు నని వారికి చోటిచ్చుచున్నారు. జర్మను మంత్రివర్గము రాజీనామా నొసగె ననియు, పీడ్ మెరు మంత్రివర్గము తాత్కాలికముగ వనిజువు చున్నదనియు, నాస్సీ, స్పిట్, విస్సెల్, డేవిడ్, ఎజ్జెల్గర్గుగార్లు గూడి క్రొత్తమంత్రివర్గము నేర్పరుతు రనియు, తెలుపబడెను క్రొత్తమంత్రివర్గమే సంధినిబంధనల కంగీకారము జూపి యుండవలెను. అఖగనులు గూడ సంధి కొడబడుటచే, త్వరలో సంధి యుత్సవములు సామ్రాజ్యమం దంతటను జరుపబడుట నిశ్చయము. మద్రాసు రాష్ట్రము గూడ, ఈ యుత్సవములలో శక్తివంచన లేక పాల్గొన గలుగును. సంధి ముగియుటయు, నానా జాతుల సమ్మేళన మేర్పడుటయు, ప్రపంచచారి త్రమునందు నూతన శకారంభమునకు నూచనలు. సమ్మేళనానిబంధనలలో ననేక లోపము లున్నను, విశాల విశ్వమానవసౌదరత్వమున కీనిబంధనలలో ప్రాతిపదిక మేర్పడియున్నది. నానాజాతుల సమ్మేళనమందు, హిందూదేశమునకు గూడ స్థాన మొసగబడుటచే, ప్రపంచసౌభాగ్యమును పెంపొందించుటలో, హిందూదేశము గూడ పాల్గొనుట కర్హతగలిగి యున్నది. కాని, మానవకోటి యభివృద్ధికై, హిందూదేశము తన ప్రస్తుతస్థితిలో సంపూర్ణశక్తిని వినియోగించజాలదు. హిందూదేశము, అనువగు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము బొంది, స్వసామర్థ్యముపై నాధారపడగలిగినపుడే, తన యుత్కృష్ట ధర్మమును నెఱవేర్చ గలుగును.

శత్రువులు మొదలగు మారణ యంత్ర సాధనములు మాత్రమే అభ్యున్నతికి మార్గ మొసగజాలవని, సంగ్రామము తేటపరచినది. కేవలము పశుబలమే మూలధారమని నమ్మియుండిన, జర్మనీదేశము విచ్ఛిన్నమయ్యెను. ఐహిక సంపద

పై నాధారపడియుండిన పాశ్చాత్య ప్రపంచమాధ్యాత్మిక సంపదయే శాశ్వతముగ నిలచునని కనుగొనగలిగెను. న్యాయధర్మ సూత్రములపై నాధారపడని, ఏతత్తిష్ఠాపనయు, చిరకాలము నిలువజాలదని వరికింపగలిగెను. అయినను, సిద్ధాంతములు గోచరించినంతమాత్రమున లాభముండదు. అవి కార్యరూపము దాల్చినపుడే, వాటి విలువ వెల్లడియగును. హిందూదేశ మనాదికాలము నుండియు, ఐహిక సౌఖ్యములు తీరణంబగురము లనియు, శాశ్వతానందము బొందుటకే మానవుడెల్ల పును కృషిసలుపుచుండవలె ననియు, ఘంటావధముగ చాటుచుండెను. చిరకాలమునుండి యీ హిందూదేశము పారలౌక్య మనుభవించుచున్నను, దాని సందేశముమాత్ర మపుడపుడు పాశ్చాత్య ప్రపంచమునకు జేరుచునే యుండెను. కాని అది యంత వరకును చెలికానిముందర శంఖాదినటుల వరిణమించెను. నేటికది, కొంత వరకైనను, పాశ్చాత్యుల కనుభవములోనికి వచ్చుచున్నది. ఈసందేశము పాశ్చాత్య ప్రపంచపు జీవన ప్రవాహమునందు మార్పు గలిగింపవలసియున్నది. ఏతత్కార్య ఫలసిద్ధికై, హిందూదేశము నానా జాతుల సమ్మేళనము మూలమునజేరి, తనయావచ్చు క్షితి ధారబోయవలసియున్నది. ఇందుకు హిందూదేశము తగిన స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యము బడయ నవసర మనుట తేటతెల్లము. సంధిసాఫల్యము, భారత వర్షాభ్యుదయముపై నాధారపడి యుండునని, దూరదృష్టితో వరిశీలింప గలవా రెల్లరును గ్రహించనేర్తురు.

బందరు : నైజాము రాష్ట్రమునకు నౌకాసానము

పైశీర్షికతో, పింగళి వెంకయ్యగారి క గ్రంథమును ప్రచురించిరి. ఈ గ్రంథమునందు, నైజాము రాష్ట్రమునకు రేవుపట్టణ మొకటి లేనందున, బందరందు కుకడెగవడునని, గ్రంథకర్త నిరూపించెను బందరుకును, నైజాము రాష్ట్రమునకును మధ్యనుండెడి ప్రదేశముగూడ, నిజాముగారికిచ్చివేయుచో, హైదరాబాదు సంస్థానపు వర్తకము విరివిగ కొనసాగునని, వెంకయ్యగారి యుద్దేశము. కృష్ణాజిల్లాలోని భాగమునే గాక, వీలగుచో, ఉత్తరసర్కారులన్నియు హైదరాబాదు సంస్థానమున గలయుట భావ్యమని, వీరు దలచుచున్నారు. ఇందలి సాధ్యాసాధ్యత లెటులున్నను, ప్రధాన విషయ మొక్కదానిని వెంకయ్యగారు మరచినటుల దోచుచున్నది. స్వపరిపాలనా విధాన మీదేశమున పెట్టబడ నున్నపుడు, ఏమార్పయినను ప్రజేచ్ఛపై నాధారపడి యుండవలెను. స్వయంనిర్ణయాధికార మత్యవసరమని భారతీయు లిప్పుడు గోరుచున్నారు. నూతనరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు, ప్రజలంగీకరించిన పిమ్మటనే, ప్రభుత్వమువారు గడంగవలయునని, మాంటాగూగారు దెలిపియుండిరి. సంస్కరణపు చట్టములోనిట్టి ఏర్పాటు సూచించబడి యున్నది. వెంకయ్యగారు గోరెడి మార్పు సామాన్య మయినది గాదు. బ్రిటీషు పరిపాలనకు చిరకాల చులనాటుపడి యున్న కృష్ణామండలవాసులుగాని, ఉత్తరసర్కారులవారు గాని, వెనుకబడి యున్న నిజామురాష్ట్రములందు జేరుట కంగీకరించెద రని దలపజాలము. స్వపరిపాలనావిధానము త్వరలో ప్రవేశపెట్టబడునని నిశ్చయమై, దేశమున కవసరమగు స్వపరిపాలనావిధానమును సంపాదించుటకు డాక్టరు పట్టాభి శీతా రామయ్యగారు రధికశ్రమకు లోనై బందరునుండి ఆంగ్లదేశమునకు రాయబారులుగ వెడలనున్న నీ సమయమున, బందరు

వాసులుగాని, కృష్ణామండలవాసులుగాని నిజము రాష్ట్రమునందు జేరుట కంగీకరించెద రని, విశ్వ సింహజాలము. మా యువా సరిగాక పోవచ్చును. పింగళి వేంకయ్యగారు మాత్రము తమ గ్రంథ ములో, ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనినటుల వ్రాసియుండలేదు. ఈ విషయ మటుండ, గ్రంథ కర్తగారు వివరించిన కొన్ని కారణములను పరిశీలింతము. బీరారు పరగణాలు, నైజాము ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషువారికి, కర్జనుప్రభువుగారి కాలమునం దిచ్చిన మాట సత్యమే. కృష్ణామండల మునుగాని, ఉత్తరసర్కారులనుగాని, నైజాము రాష్ట్రమున కలుపుట కిది యొక కారణము గాజాలదు. బందరునుండి నైజాము ప్రభుత్వము వారు పరకులను నుంకము లేకుండ తెప్పించు కొనవచ్చు నని, 1802-వ సంవత్సరమున జరిగిన సంధి నిబంధనలు దెలుపుచున్న టుల వెంకయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు. అట్టి సాకర్యములు, నైజాముగా రనుభవించుటకు బ్రిటిషు హిందూదేశ వాసుల కెట్టి యభ్యంతరము ను లేదు. హైదరాబాదునకు, సముద్రతీరము లేకుండుట, గొప్పలోపమే కాని ఆలోచము దీరుటకు ఉత్తరసర్కారు ప్రజలపట్ల పాలుగా వలయు నని, తలంపజాలము. హిందూదేశపు రేపుతీరములను చక్కబరుచుటకై, ప్రభుత్వము వారిపుడుద్యమించుచున్నారు. బందరు రేపు గూడ త్వరలో బాగుపడవచ్చును. హిందూదేశ మునకు నాకాదళి మొకటి ఏర్పరుపబడు ననుట నిశ్చయమే. అంగ్లదేశ నాకాధికారి యగు జెల్లికోగారి దేశమునకువచ్చి, ప్రభుత్వమువారిలో యోచించి యుండి. బందరురేపు అచిరకాలములో పూర్వ స్థాన మాక్రమింపవచ్చును. తెలుగుభాష మాట లాడువారిందరును, ఏకరాష్ట్రము క్రింద నుండుట యవసరమనియు, తాము సూచించిన మార్పుచే ఈ కర్తవసానము చేకూరుననియు, పింగళి వెంకయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు. ఈఫలితము చేకూరు నెడల, కొంతసప్తమునకైనను యోచ్చి, వెంకయ్య గారి సూచన కొడబడదము. వీలయినచో, నైజామురాష్ట్రముందలి ఆంగ్లలనందరను బ్రిటిషు రాష్ట్రమున జేర్చినను, బ్రిటిషురాష్ట్రముందలి ఆంగ్లలనందరను నైజామురాష్ట్రమునందు జేర్చినను ఆంగ్లల అచిరకాలవియోగము మాసి, వారల సంయోగము కుదురవచ్చును. కాని నైజాము రాష్ట్రముందలి ఆంగ్లలను, బ్రిటిషురాష్ట్రమున జేర్చుటకు వీలుండదనియు, దీనివలన పూర్వపు సంధి హక్కులకు భంగము కలుగుననియు, వెంకయ్యగారు రే దెలుపుచున్నారు. అటులయినచో, ఉత్తరసర్కారుల తెలుగు వారలను నైజాము రాష్ట్రమున జేర్చవలసి యుండును. ఈ మార్పు జరుగునేని, కల్పి మాంధ్రదేశీయుల గతి ఏమి గావలయును? వారలను విడిగ వదలిపెట్టుటచే, తిరిగి ఆంగ్లలలో చీలిక గలుగుచునే యున్నది. ఒక చీలికను మాసి, వేరొక క్రొత్తచీలికను గల్పించుటచే నేమిలాభము గలుగును? అందుచే నాంగ్లల మొకమత్తయిన కైనను ఈ సూచన తోడ్పడు నని తలంచుటకు వీలు లేకున్నది. వెంకయ్యగారు తమ గ్రంథమున విషయములను బాగుగ చర్చించి రనుటకు సంది యము లేదు. వారిసిద్ధాంతము నూతనమగుటచే, కొంత వెగటుగ నుండవచ్చును. అయినను, ఈ క్రొత్తపుస్తకము, చర్చను పురికొల్పు నని తలచుచున్నాము. తీంద్రప్రముఖులు స్వాభిప్రాయముల సీ వత్రికలో వెల్లడింప గోరెదము.

కీర్తిశేషులగు కోలాచలం శ్రీనివాసరావుగారు బల్లారి నివాసులును, సుప్రసిద్ధాంధ్రనాటక కర్తలు నగు కోలాచలం శ్రీనివాసరావుగారు మొన్నటిరాత్రి బల్లారిలో చనిపోయి రని తెలుపుటకు, మిగుల వగచుచున్నాము. బల్లారి గ్రామము ఆంధ్రనాటకములకు వాసిగాంచి యుండెను. ఇందుకు, కీర్తిశేషులగు ధర్మవరం కృష్ణమూచార్యులుగారును, శ్రీనివాసరావుగారును, కారణ భూతులుగ నుండిరి. శ్రీనివాసరావుగారు పారిశ్చంద్రాది నాటకముల మూలమున పురాణకథల ప్రదర్శన కవశాశము గలిగించుటయే గాక, సునందనీపరిణయమున తమ కల్పనా చాతుర్యమును కనుపరచి. చారిత్రకసిద్ధముగ, విజయనగర సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్నమను నాటకమును రచించిరి. వీరి నాటకములు ఆంధ్రదేశమునం దంతటను ప్రదర్శింపబడుచున్నవి. వీరు ఆంగ్లేయభాషలో నాటక చరిత్రమును వ్రాసి, 1911 సంవత్సరపు ఆంధ్రవత్రికా సంవత్సరాది సంచికలో, నాటకచరిత్రము గూర్చి వీరు చక్కని వ్యాసమును వ్రాసియుండిరి. వీరు, భాషావిషయములందే గాక, సంఘ సంస్కరణ విషయములందు గూడ కడుశ్రద్ధ వహించుచుండిరి. వీరి మరణము, ఆంధ్రదేశీయులకు సంతాపము గలిగింపక మానదు.

బినెంటుగారి యభిప్రాయములు

సుబోధవత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది :
“బినెంటుగారు, సంపూర్ణ మగు హోంరూలు సంపాదించుటకు సజావదినంతవత్సరములు కట్టునని చెప్పినపుడు, సామ్రాజ్యస్థ స్వపరిపాలన మాకాలములోపల చేకూరదని, ఆమెయందే తమె యుండవలెను. సింహాక్రమపు గారు 1915 సంవత్సరము కాంగ్రెసు జేరిన నెండి, యిట్టివాక్యములనే నడిపిరి. బినెంటుగారు క్రొత్త డెలివరెడ్డియై తమ. కాని, సింహాక్రమపు నలునది కర్నూలునుగాని, 15 వత్సరములనిగాని కాలపరిమితి వివరించుండలేదు. ప్రజలు జేతనంతుకాసాధ్యము నలవరచి కొనవలెననిమాత్రమే, వారు మాచించియుండిరి. కాలపరిమితి యూహ, బినెంటుగారిచుండియే మొదట వెలువడింది..... కావున వెలకకు బోవచ్చును. సోబోధవత్రిక. బినెంటుగారుమాత్రము వెలకకు నడచె నవలమాత్రము నశ్యము. 1917 సంవత్సరముందలి ఆమెయభిప్రాయములు సరియగుచో, ప్రస్తుతాభిప్రాయములు సరిగావలె నన్వయము. ఇప్పటి యభిప్రాయములే సరియగుచో, 1917, 1918 సంవత్సరములలో ఆమె యభిప్రాయము పడియుండవలెను.”

వేరొకాబాదు రైలు ప్రమాదము

అలహాబాదు, జూన్ 24:—వ్యాపించుబండిని నడుపు నిట్టింగు, సామానబండిని నడుపు రమణాను మృతినొందిరిని తీదనవత్రిక తెలుపుచున్నది. సామానబండి గార్లు ప్రవర్తనకు గాయములు తగిలినవి. కంపెనీ తాలూకు ఇండియనులు మర కొందరు మృతినొందిరి. మరకొందరు తీతగాత్రులైరి. 88 గురు ప్రయాణికులకు గాయములు తగిలినవి. గార్లు దీనిని, ఆతని కుటుంబముతాలూకు 4 గురుజనులు గూడ ఈ తీతగాత్రులలో జేరిరి. వీరు కుండ్లారైల్వే వైద్యాలయమునకు గొం పొబడిరి. తక్కిన తీతగాత్రులు వేరొకాబాదు వైద్యాలయమున నుండునది. కనివారము సాయంకాలము 2-30 గంటలకు రైలు మరల నడుచుటకు ప్రారంభించెను. వేరొకాబాదు స్టేషనులో గుర్తులను జూపుట యందు గల లోపముచే ఈ ప్రమాదము వాటిల్లెను. మాజాక్రమముండి వెరొకాబాదుకు పోవుమార్గము రైలు ప్రయాణమునకు భద్రముగ నున్నదని అసిస్టంటు స్టేషను మాస్టరుగకు కలుగు తేలుబడింది. ఇదే కలుగును సామాన బండి నడుపు వారికి తెలియ జేసెను. తర్వాతరమణాను ఈ రెండు బండ్లును దీ కొనవని. రెండు స్టేషనుల అసిస్టంటు స్టేషను మాస్టరులు ఆరెన్సు చేయబడిరి.

అధికారయాత్రముగ తెలిసినదానికంటె ఎక్కువనప్పు ముకతనని తెలిసెనని పంపిణీవత్రిక వ్రాయుచున్నది. కొన్ని బండ్లు తగులబెట్టుబడిననియు ప్రయాణికులు తగులబడిరిని య తెలియచున్నది. అనధికారులు కొన్నివందలమంది పోయిరిని తెలుపుచున్నాడు. ఈయనపదారిని ఇట్టి ఘోరప్రమాద మెన్నడును తటస్థింపలేదని ప్రయోగింప వత్రిక తెలుపుచున్నది.

స్థానిక వార్తలు

(0)

సానుభూతి:— కీర్తిశేషులైన దివాను బహద్దరు కలవల రామానుజము శ్రేష్ఠిగారి సంస్మరణార్థము మదరాసు గోవిందనాయకర్ని, పెకంపరీ స్కూలు ఈ దినము మాత్రము బడిసది.

రంజాను పండుగ:— రేపు సోమవారము 80 వ తేదీని రంజాను పండుగ కావున తపాలా కార్యాలయము లకు సెల వీలుబడు నని ప్రెసిడెంసీ పోస్టుచుట్టకు జె. ఎన్. బక్ష్మగారు మాత్ర తెలుపుచున్నాడు.

ఉలవల దిగుమతి:— మైసూరునుండి చెన్నపురికి ఉలవలను దిగుమతి చేసికొనుటకు ఉత్తరపురిస్పెంర కోరుచు అనేకులు దరఖాస్తులు పంపుకొనుచున్నారనియు, ఇకనుండు కొంతకాలము వరకు క్రొత్తదరఖాస్తులు అంగీకరింపబడ గ్గిరని యు సివిలుసలైయలడైక్టరుగారు మాత్ర తెలుపుచున్నాడు.

ప్రాఫెసరు జె. బి. రాజుగారు:— చెన్నపురికి ప్రకలాకాలలో తత్వశాస్త్రపండితులుగా నున్న ప్రాఫెసరు జె. బి. రాజు ఎం. ఏ., బి. ఎన్. సి. గారిని ప్రభుత్వమువారు భారతవిద్యాకాళకు దీసికొని, నాగపురమునందలి మూసకు కలాకాలలో మాసనిక శాస్త్ర పండితులుగా నియమించిరి. రాజుగారు రాబోవు మాసారంభమున క్రొత్తయన్వోగము నందు ప్రవేశించెదరు.

పార్లమెంటు దేవాలయపు తటాకము:— తిరువల్లికేడిలో నున్న శ్రీ పార్లమెంటుస్వామి వారి దేవాలయమునకు సంబంధించిన తటాకమునందు నిన్న యుదయము రెండు మృతక శేఖరములు కనబడుట పోలీసువారు కనుగొని, వానిని బయటికి తీసివేసిరి. ఆక శేఖరములు రెండును శ్రీల పనియు వారిపురపుకు కడుపునోప్పిచే బాధపడుచు తటాకమున వడి ఆర్కిటాక్చర్ చేసికొనిరినియు తెలియచున్నది.

బ్రాహ్మజేతర ప్రతినిధులు:— రాజ్యాంగ సంస్కరణముపట్ల రాజధానిలోని భూస్వాముల తరపున కని చేయుటకు దివానుబహదరు పాతగంటి రామారాయనింగారును, బ్రాహ్మజేతర సంఘపక్షమున దొరై రాజుగారును రేపు 28 వ తేదీని ఇంగ్లండునకు ప్రయాణమై వెళ్లుచున్నారు. గతవారమున బ్రాహ్మజేతరసంఘము తరపుననే డాక్టరు నాయుగారికి సహాయముచేయుటకు కూర్మా వెంకటరెడ్డి నాయుడు ఏ. రామస్వామిమొదలియారు గార్లు వెళ్లి యున్నారు.

ఆంధ్రదేశ సమాచార సభ:— ప్రథమాంధ్రదేశ సమాచార మహాసభ రేపు 28, 29 తేదీలలో జెజవాడ పురము నందలి మైలవరము రాజుగారి నాటకశాలలో జరుగ గలదు. చెన్నపురి హైకోర్టు జడ్జిలు శేమవరపు రామదాసు పంతులు బి. ఏ., బి. ఎల్. గారు సభాధిపత్యము వహింతురు. ప్రజల ఆర్థికవ్యవస్థలను గురించి సభలో అనేక తీర్మానములు చేయబడును. సమాచారమును గూర్చి కలుపును సభలో ఉపన్యాసములను చేయవలెను. సభను జయప్రదానగా జరుపుటకు సర్వ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. సమాచారోద్యమము కట్ట ఆభిమానముగల మహానీయు లెల్లరు సభకు సజ్జేతు ప్రార్థికులని సభా కార్యదర్శులగు నూరి నంసింహాశ్రమిగారు మాత్ర వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీధరవత్రిక త్వబోధినీసభ:— ఈ సభవారి యాదరణక్రింద తియ్యలజికో హైస్కూలు భవనమునందు క్రమాంక పండిత జి. లక్ష్మణాచార్యులవారు 27-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు ‘సంపాదనమాగము’ ను 28-వ తేదీ కనివారము సాయం 5 గంటలకు ‘సముద్రలంఘనము’ను 29-వ తేదీ ఆదివారము సాయం 4 గంటలకు ‘అంగుళీయక ప్రదానము’ను హరికథా కాలక్షేపముగా వింపించును. భగవద్గీతలోని 88, 89, 90 ఉపన్యాసములు అత్యంతమునందు శ్రవణింపవలసివే ప్రవచనము చేయబడును. తిరుప్పావీ ఆశ్వాసలవల్ల అనభింపబడిన అమలనాదిపిరాక్ అనుభగవద్గీతమును ప్రతిబుధ, గురు వారములలో సాయం 6 గంటలకు, వ్యాఖ్యాన సహితముగా సువ్యవస్థింపబడును.

విశేష తంత్రీవార్తలు

(రైటరు ఏ జెస్సీ)

సంధిసభావిశేషములు

రృతు

జరనీ సంధి కంగీకరించుట

25-వ తేదివరకు సాధ్యముకాదు.

ప్రార్థన, జూన్ 23:- గాత్రీ 8-5గం:- సంధిపత్రమున సంతకముచేయుట కధికారమియ్యబడిన రాయబారులు వందలకొలదినున్నారు. వారి అధికారచిహ్నములను పరీక్షించు టావశ్యకము. అందులకు చాలాకాలమువట్టును గాన జూన్ 25వ తేదిలోగా సంధిపత్రమున సంతకములు జరుగుట పొసగుచుండవచ్చునని అధికారులు ప్రకటించిరి.

సంధిపత్రములను పూర్తిగా ప్రకటించుట.

లండను, జూన్ 20:- సంధి పత్రములన్నియు ప్రకటించబడినవి. మొత్తమునై గాత్రకటించున 417 పుటలున్నవి. అంగ్ల భాషాభాషలందు ముద్రింపబడినది. రైతు ఎడమభాగము పండు కొంతభాగమును సైనికాధికారు లాక్రమించుటకు గూర్చి జేయబడిన ఏర్పాటు ఆంధ్రవేర్పబడలేదు.

జర్మనులనుండి పత్రమువారి తీర్మానము.

ప్రార్థన, జూన్ 20:- పోవాను ఏజెన్సీవారిట్లు చెప్పినట్లుగా:- పాత పత్రముగారి మంత్రివర్గమున సంతకము చేయుటకు ప్రతిపూలముగ 7 గురుకు అనుకూలముగ తిరుగు అభిప్రాయముల నిచ్చిరి తెలియుచున్నది. పాత పోస్ట్, పాత పత్రికల గారల అనుకూలముగ నున్నాడు. పాత పత్రముగారి రాజనామా నిచ్చిరి. పాత పత్రముగారి స్థానమును పాత పోస్ట్ గా రాకమించెద రని తెలుపబడుచున్నది.

వార్తా ప్రతికల వైఖరి.

"సంతకము చేయుట" దినపత్రిక ప్రాంతభాషలకు జయకుండు ప్రతికలకు సంతకమును వ్రాసినదిగాని స్థితిగతులు చాల విపరీతముగ నున్నవనియు సంతకము చేయనిరాకరించునెడల ఫలితము భయంకరముగ నుండగల దనియు సంగీకరించినది.

రాజనామా సమస్యలు

మొదట తంత్రీవార్త:- జర్మను మంత్రివర్గము రాజనామా సెలవైనది.

తాత్కాలిక కార్యక్రమము

క్రొత్త మంత్రివర్గ:- మేర్మను వరకు పత్రమున మంత్రివర్గమువారు తాత్కాలికముగ రాజ్యాంగ వ్యవహారములను చూచుచున్నారని మొదట సందేశమును బట్టి తెలియుచున్నది.

ప్రత్యక్షకారణము

మొదట సందేశము:- మంత్రివర్గమువారి రాజనామావలన సంధిపత్రము లంగీకరింపబడవచ్చునని విశ్వసించబడుచున్నది. అంగీకరింపబడుట సమాజమున సంధి సంగీకరించువారి సంఖ్య పెంపునకు సహజమయే మంత్రివర్గము వారు రాజనామా నిచ్చుటకు ప్రత్యక్షకారణము. పాత పోస్ట్, స్క్విడ్, విస్సె, జేర్డ్, ఎర్స్టెన్ గార్లు క్రొత్త మంత్రివర్గమున ప్రవేశించుటని తెలియుచున్నది. పాత పత్రము, కాంట్రాక్టుదార్లు, రాంట్, పాతగిస్టెర్లు, పాతలాండ్స్మెన్ గార్లు రాజనామాలు సునిశ్చితములని తెలుపబడుచున్నది.

మంత్రివర్గమువారి తీర్మానము.

మొదట తంత్రీవార్తను బట్టి సేవలను ఎన్నటిలో ఎక్కువ మంది సంతకములు చేయుట కనుకూలముగ నున్నారని తెలియుచున్నది. కాని మరియొక అధికార సంబంధ వాక్యమునుబట్టి, మంత్రివర్గమువారు మిత్రమండలి ప్రత్యక్షతరమున సంధిరాయబారులతో కలసి చాల సేపు ఆలోచించి మరలను జర్మనులనుగన్నునని తలంపినట్లు తెలియుచున్నది. కట్టకడపటి తీర్మానమేదియో నేడు నిశ్చయంబుదును.

పారిశ్రామిక కార్యకుల వైఖరి.

దాంట్ల తంత్రీవార్త:- పారిశ్రామిక కార్యకుల సభవారు పాత్రుమంది సమాజము మిత్రమండలివారు కచ్చిత ప్రయత్నములతోనే కేగకుండ జర్మనీ సైనిక బాటల మిత్రమండలివారిని నిర్బంధించునెడల తామందఱును సమ్మెకట్టవలయునని తీర్మానించుకొనిరి.

మేమెలుపితి.

మేమెలవద్ద నుండు సైనికాధికారులు సమాధిమున కనుక పొట్టి ఫీరంగుల వాడుక వ్రవరి.

ఇటీవలి సమాచారము.

మొదట సందేశము:- సగరము దంతులు అన్ని విధములను వదంతులును విశేషముగ వ్యాపించుచున్నది. మంత్రివర్గమువారు దయమెల్ల మంతనమందుండిరి. మరల బుధావార్తనుగూడ సమాజమున మంత్రివర్గములో వెళ్ళుట నుండి సంతకములు చేయుట కనుకూలముగ నున్నారని ఇప్పటికి తెలియవచ్చిన తుదివార్త.

కత్తులతీర్మానములు.

వివిధకక్షలు దివమెల్ల సభల నొనరించినవి. సెంట్రల్ కక్షలో అయిదువంతులలో, వాలంటరీల మంచి సంతకము చేయుట కనుకూలముగ నుండిరి. కాని యాధృత వాక్యముల కొన్నిటిని గూర్చి మాత్రము వారు ప్రార్థిక సంగీకరింపలేదు. సేవలను కక్షవారందఱును సంధిని నిరాకరింపవలసిన దని తీర్మానించిరి. డెటూక్రాట్ల కక్షలో ఎక్కువమంది సంతకములు చేయుటదని అభిప్రాయమిచ్చిరి.

కోలోనుగ కెట్టు సంతకములు చేయుట కనుకూలముగ నభిప్రాయ మిచ్చుచున్న దని కోలోనునుండి సందేశము వచ్చినది.

ఎస్సెనుకమూర్తినిష్ఠులు.

ఎస్సెను తంత్రీవార్తను బట్టి సోవియట్లు ప్రభుత్వమున ప్రకటించవలయునని ఉద్దేశముతో కమ్యూనిస్టుల మర ఫీరంగులనాయత్తవరణి హంబోర్డు, ప్రైజ్ కేసు సగరములను పట్టుకొనవలెనని రని తెలియుచున్నది.

యావారు ప్రాంతము.

యావారు ప్రాంతమున కొంతమంది ప్రభుత్వమువారివై తిరుగుబడుటకు ప్రయత్నించి విఫలమైరి. ప్రభుత్వము వార నేకమంది సైనికులనుచేత కంపుచున్నారు.

రంగూనులో ఉల్లిపము

సంధి పత్రమున సంతకములు జరిగె ననువార్త 24 వ తేది మధ్యాహ్నము నయమున రంగూను పోలటకు తెలియవచ్చెను. వారందఱిని నిశ్చయమనితలంపిరి. వెంటనే కెప్టెన్లలో గంటలు మోగెను. డెయిలీ సాను బాలికాపాఠశాలలో మతోపన్యాసము లీయబడినది. ఈ పాఠశాలలను మరొకన్ని పాఠశాలలను యూపీ నేయబడినవి. అనేక ప్రదేశములందు జెండా తెత్తబడినవి.

జర్మనీ కావారము.

లండను, జూన్ 20:- కాలకుమితి అతిక్రమించు వరకును నిరభ్యంతరముగ జర్మనీ కావారసానుగులను ఎప్పటివలెనే పంపుచుండవలసినదని ఉత్తరువు లీయబడిన వని ప్రకటించబడినది.

జర్మనీలో వర్తకము.

ప్రార్థన, జూన్ 19:- రమప్రజలు జర్మనీలో వర్తక వ్యాపారముల సెలవించుకొన గచ్చుననియో కూడదనియో మిత్రమండలిలోని ప్రతిదేశములవారును ప్రత్యేకముగ నిర్ణయించు కొనదగునని ఆర్థికసభవారు నిశ్చయించిరి.

ఎస్సోనియాయుధము

ప్రభువారు, జూన్ 20:- (కాన్స్టాంట్ నొప్లొ కొనుదీసినది ఎస్సోనియా ప్రకటనము తెలియబరచుచున్నది.

ప్రార్థన

మరాఠు గనివనివారలు.

ప్రార్థన, జూన్ 20:- పానడి కేలే గనివనివారలు మరల పనినారంభించిరి.

మరాఠు రాయబారులు.

ప్రార్థన, జూన్ 20:- పోవాన్ ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియ బరచుచున్నాడు. బ్రెస్టు, రయొడి జనీకోల

యందలి తాత్కాలిక రాయబారుల (కేగేవను) నా ముఖ్య రాయబారుల (ఎంబెసీ) స్థితికి పాల్పించవలయు ననుచు (ఫెంబి ఫేంబరవా కోక విల్లుక కానించె).

ఇంగ్లాండు

వైమానికులను గౌరవించుట.

లండను, జూన్ 20:- డెయిలీ మెయిలు వర్తమా వారు కెప్టెన్ అల్బాన్, కెప్టెన్ లెంటు ప్రామాగార్ల కాతీర్వ మొనగి, వారికి 10000 పౌనుల బహూమాన మిచ్చింది. జార్జి చక్రవర్తి గారు ఆనమమున వారిరువురకు ఓ. బి. ఐ. విరుదముల నిచ్చిరిని విన్నవించుటగారు చెప్పిరి. అచ్చటివారి సంతోషభవముల నింగి చుట్టెను.

చీనా నావికాధికారి

బొలను, జూన్ 18:- చీనా రేరు అడ్మిరలు వూగారు నేటి ఉదయము జలాంతర్గామి స్టేషనును, వైమానిక స్థానమును "ప్రావిన్స్"ను యాధృత నాకను పరీక్షించిరి. పిమ్మట వారు మార్చలీనున కేగిరి. అచటనుండి అంగ్లేజీనానాకలో చీనాకు బయలుదేరదట.

ఇటలీ

ఇటలీ రాజకీయవిషయసితి.

ప్రార్థన, జూన్ 20:- విశేష విధానమున రహస్యముగ గాక బహిరంగముగ విచారించవలయునని రాజ్యాంగ సభవారు కోరుటవలన ఇటలీ మంత్రివర్గమువారు రాజనామాలు నిచ్చిరిని తెలియుచున్నది.

డిలానుగారి అభిప్రాయములు

ప్రార్థననుండి డెయిలీ కెల్లిగ్రాఫు ప్రతికటించి నిచ్చుచు దాక్టరు డిలానుగారు ఇటలీ మంత్రివర్గ మేల రాజనామా నిచ్చిరిని తెలియబరచిరి. ఇటలీ శత్రుసహాయము కో నిందించుచున్నది. ఇదివర కెన్నడు లేని నైతికార్థిక రాజకీయ వైమమ్యము కటస్థించినది. అతిపాదులు కన్నెడరేటులు, ఇండి పెండెంటులు ననుపేరుతో రెండుకక్షలుగ చీలిరి. అందు కన్నెడరేటులలో చాలమంది విప్లవకారులు. వారు యాధృతముతో ప్రవేశించవలసినది. ఇప్పుడు క్రస్తుక ప్రభుత్వమున తొలగించి కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వము (రిపబ్లిక్) నెలకొల్పి జూచుచున్నాడు. రెండవ కక్షవారకు ఇండి పెండెంటులు యాధృతములో ప్రవేశించుటకు సమ్మతించిరిగాని ఫలితములు బాగు లేకును చున్నాడు. జీవితవ్యయ మర్థధికముగ పాల్పి పోవుట కనుకూలమని తెలుపుచు వారు సమ్మెకట్టిరి. కాని కన్నెడరేటుల సమ్మెకట్టుల కంఠరాయము గల్పించవలయునని వారి యాధృత్య మెన్నట్లు తోచుచున్నది. జాతీయవారు అను, సైనికవర్గమువారును అతిపాదుల నెదిరించుచు సంధి సభలో ఇటలీ సమస్యలు బాగుగ తీర్చింపబడెందులకు కోపముగ నున్నారు. ఈ విశోధకతలవారి నడుమ గవర్న మెంటువారు చిక్కిపోయిరి.

అర్లండ్లో గారి పరాజయము.

రహస్యసమాజమును గూర్చి నిగ్గును అర్లండ్లో గారు తెల్పిన యావపాదన మోడిపోవుటయే మంత్రివర్గమువారి రాజనామాకు కారణము. ఈ తీర్మానమున కనుకూలము 78 గురు ప్రతిపూలారు 259 గురు.

బెల్జియము

ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు.

బెల్జియమును సందర్శించుట.

బ్రెస్టు, జూన్ 20:- ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి యుగమాసార్థము సభాభవము పూర్తిగ ఆలంకరింపబడినది. వారు కెన్సుటకు చుండుగా సభ ఆంతు నిందిపోయెను. విల్సను సతిగారు రాజీనామా కోరవలసి మొదట విశ్వసిరి. పిమ్మట చాలావరుగారు వచ్చిరి. ఆ వెనక ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారును ఆల్బర్ట్ కాజాగారును విశ్వసిరి. వారందఱి రాజకును సభ్యుల తత్వంతా మోదమును తెలిపిరి. రాజ్యాంగ సభాభ్యుదయ అతిథుల వాదించి విల్సను సభాపతిగారిని విశేషముగ ప్రశంసించిరి. విశేషమంత్రి ఎం. హైమానుగారు బెల్జియము యాధృతమం వెంక భాధపడి నదియు, ఎంకసహాయ మొనరించినదియు, ఇతముల నేమి అభిలషించుచున్నదియు తెలియబరచి ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి యుదారాశయముల ప్రశంసించిరి.

రీ, ఆచారప్పకొవీధి, మదరాసు.

LONDON, June 20.
BERNE, June 18th.—It is announced that in view of the possibility of disturbances in Germany, during the period in which Germany must accept or refuse the peace terms, and in order to obviate the danger of great masses of people flocking from Germany into Switzerland, the Federal Council has placed a large force of troops on war footing to guard the northern frontier.

Signing of Peace.

Authoritative Statement.

LONDON, June 23.—8-5 P. M.

PARIS.—It is authoritatively stated that the signature of the Peace Treaty may not be possible by the 25th June, owing to the necessity of examining the credentials of hundreds of signing plenipotentiaries.

LONDON, June 22.—8-55 P. M.

BERLIN.—A message from Weimar states that, the National Assembly by 237 votes to 138 passed a resolution agreeing to sign the treaty.

LONDON, June 22.—6-20 P. M.

AMSTERDAM.—A message from Weimar states that speaking in the national assembly, Herr Bauer declared that the Government had decided to sign the peace treaty, provided it was ratified by the National Assembly.

Decisive Factor in Voting.

Working Classes Favour Signing.

LONDON, June 20.

BERLIN.—Text votes among parties in Weimar already show that peace terms will invariably be accepted. The decisive factor is voting of the majority Socialists which have given a considerable majority for signing, thus leaving no doubt that the working classes are soundly in favour of signing.

Federal State Committee.

The papers state that at yesterday's meeting of Federal State Committee, the representative of Prussia declared for rejection and the representatives of Saxony declared for acceptance, while the representatives of Bavaria were divided.

Downfall of Herr Scheidemann.

Satisfaction in Conference Circles.

LONDON, June 20.

The downfall of Herr Scheidemann has caused satisfaction in Conference Circles, as it is believed it assures the signing of peace of which Herr Scheidemann was the chief opponent.

Text of the Treaty Published.

LONDON, June 20.

The text of the Peace Treaty is published. It consists of 417 quarto pages, printed in French and English. It does not include the Convention relating to the Military occupation of the left bank of the Rhine.

German Cabinet's Decision.

Herr Schiedemann Resigns.

PARIS.—The Havas Agency states:—Herr Schiedemann's Cabinet voted, eight to seven, against the signature of the treaty, Herr Noske and Herr Erzberger being in favour of acceptance. Herr Schiedemann resigned. It is said that Herr Noske will succeed Herr Schiedemann.

Newspaper Attitude.

"Don't Sign" is the cry of a strong article in the "Frankfurter Zeitung", which concluded, however, by emphasising the hopelessness of the situation and the terrible consequences of the refusal to sign.

Resignation Announced.

AMSTERDAM.—A telegram from Weimar states that the German Cabinet has resigned.

Scheidemann Cabinet to Carry on

Provisionally.

COPENHAGEN.—According to a Weimar message, the Scheidemann Cabinet is carrying on provisionally, pending the formation of a new Cabinet.

Direct Cause.

BERLIN.—A telegram from Weimar states that it is confidently expected that the retirement of the Cabinet will result in the signing of the Peace terms. The resignation was directly due to the fact that a clear majority was obtained for the signature at the inter-party meeting. Herr Noske, Schmidt, Wissel, David and Erzberger are expected to enter the new Cabinet. The resignations of Herr Scheidemann, Count Brockdorff Rantzau, Herr Giesberts and Herr Landsberg are regarded as definitive.

The Cabinet's Decision.

BERLIN.—A telegram from Weimar states that the majority of the National Assembly favour signing the peace, but according to a semi-official statement the Cabinet, after several hours discussion of the Entente's reply in conjunction with the Peace Delegates, remained of opinion that the terms were intolerable.

The final decision will be taken to-day.

Industrial Workers Attitude.

BERLIN.—A telegram from Danzig states that the Industrial Workers Council, at a mass meeting, resolved on a general strike in the event of armed action by the military castes against the "Entente" advance into West Prussia.

Position at Memel.

The Military authorities at Memel have mounted howitzers facing the sea.

The Latest News.

A Weimar message states that the city is prey to rumours of every description. The Cabinet sat all the morning and resumed in the evening. The latest news is that the majority of the Cabinet favours signing.

Party Decisions.

Various parties held sittings throughout the day. The Centrist Party decided, by a four-fifths majority, in favour of signing, with reservations regarding war responsibilities. The National Party unanimously decided in favour of rejection. The Democratic Party, by a majority, was against signature.

A Cologne message states that the "Cologne Gazette" favours signature.

President Wilson.

Visit to Belgium.

London, June 20.

BRUSSELS.—On the occasion of President Wilson's visit the Chamber was crowded and decorated. Mrs. Wilson with the Queen, was the first to arrive, and was followed by Mr. Hoover and then President Wilson and King Albert. All received ovations. The President of the Chamber welcomed the visitors and paid a tribute to the President of the American people. M. Hymans, Foreign Minister, spoke of Belgium's part and suffering in the war and also of Belgium's aspirations. He eulogised President Wilson's lofty idealism.

President Wilson, replying, paid tribute to King Albert and the Generals, who never surrendered. He said that Belgium was the call of duty which awakened the world to the real character of the problem. The League of Nations was an inevitable consequence of the war. It was a League of right, and any nation declining to adhere to the Covenant, would be deliberately rejecting the most telling appeal ever made to its conscience and its manhood. He proposed asking Congress, as a recognition of equality of Belgium, to raise the United States Legation at Brussels to the status of Embassy.

The ceremony terminated amidst ovations. President Wilson, who was subsequently received by Cardinal Mercier, proceeded to Louvain.

LONDON, June 20.

PARIS.—The President and Mrs. Wilson arrived back in Paris to-day.

French Legation.

Brussels and Rio Raised to Embassies.

London, June 20.

PARIS.—The Havas Agency states:—The French Chamber has adopted a Bill raising the Legations in Brussels and Rio de Janeiro to the rank of Embassies.

The Atlantic Fliers.

Honoured by the King.

LONDON, June 20.

Mr. Winston Churchill, at the "Daily Mail" luncheon at which a £10,000 prize was presented to Captain Alcock and Lieutenant Brown, announced, amid tremendous enthusiasm, that H. M. the King had conferred each the Knighthood of the Order of the British Empire.

Chinese Admiral.

Visit to Toulon.

LONDON, June 18.

TOULON.—The Chinese Rear-Admiral Woo this morning inspected the submarine station, aviation centre and the battleship province. Rear-Admiral Woo subsequently proceeded to Marseilles, where he will embark on the Andre-Lebon for China.

Why Chinese Cabinet Resigned.

LONDON, June 16.

Chinese President and Cabinet are reported to have resigned in consequence of an announcement by the Anfu Club, a powerful pro-Japanese military party, that it does not favour China signing the Peace Treaty.—"Pioneer."

Allies Advance in Hungary.

Red Guards Claim.

LONDON, June 16.

A Copenhagen journal states that on the expiry of the Allied warning to Hungary to cease operations in Czecho-Slovakia, the "Entente" has begun military action and that French troops have arrived at Pressburg. The Hungarian Red Guards claim to have made considerable progress against the Czecho-Slovaks and to be nearing the old north-eastern frontier, the restoration of which the Budapest Government wants.—"Pioneer"

Trade with Germany.

Economic Council's Decision.

LONDON, June 19.

PARIS.—The Economic Council has decided that each Ally will separately decide whether to permit subjects to resume private trade relations with Germany.

Estonian Campaign.

LONDON, June 20.

STOCKHOLM.—An Estonian "communiqué" states that Krasnjacorka has been recaptured.

Essen Communists.

BERLIN.—According to an Essen telegram the Communists, equipped with machineguns, attempted to seize the towns of Homborn and Sterkrade, with a view to proclaiming a Soviet Republic.

Abortive Revolution in Ruhr Region.

In the Ruhr region a revolt failed and the Government is bringing reinforcements.

Joy Bells at Rangoon.

RANGOON, June 24.

The news of the signing of peace reached Rangoon about noon and was treated as authentic. The Cathedral bells were rung, and service was held for the children of the Diocesan Boys and Girls Schools. These and other schools were closed for the afternoon. Flags were flying in many places.

Food for Germany.

LONDON, June 20.

It is announced that instructions have been given that the service of food to Germany shall continue without interruption until the time limit expires.

Italian Political Crisis.

Fall of Cabinet.

LONDON, June 20.

PARIS.—The Havas Agency gives as a reason for the resignation of the Italian Cabinet the fact that the Chamber desired discussion of the foreign policy in public instead of in secret.

Dr. Dillon's Views.

LONDON, June 23.

The reasons for the fall of the Italian Cabinet are explained by Dr. Dillon in a Paris telegram to the "Daily Telegraph." He says that Italy is seething with discontent and an unprecedented crisis, moral, economic and political, has broken out. The Extremists are divided into two sections, namely, the Confederates and the Independents. The former consist of Revolutionists, who opposed the war, and now strive to overthrow the "regime" and establish a Communist Republic under a proletarian dictatorship. The latter section approves the war, but are disappointed at the results. They have proclaimed a strike ostensibly to protest against the dearth of living, but really to forestall the revolutionary strike by the Confederates. The Extremists are opposed by the Nationalists and Militarists, who are indignant at the Peace Conference's treatment of the Italian questions. The Government was caught between these hostile camps.

Defeat of Signor Orlando's Motion.

ROME.—The resignation of the Cabinet was due to the Chamber, by 259 votes to 78, defeating Signor Orlando's motion with regard to the secret session.

Austrian Peace Terms.

Fourth Note of Protest.

LONDON, June 20.

ST. GERMAINS.—The Austrian delegation has sent the Peace Conference a fourth Note protesting against the Austrian Republic being made heir to all the responsibilities of the Austro-Hungarian Empire, of which, "it is but the smallest, poorest, and the most peaceful and liberal of States". It maintains that the responsibilities are common to all the States forming the former Empire.

French Miners Resume Work.

LONDON, June 20.

PARIS.—The miners of Pas de Calais have resumed work.

Bolshevist Cruiser Sunk.

London, June 20.

A Bolshevist wireless communique states that a British submarine sank the cruiser Cleg near the Tabuchin Lighthouse, on the 18th instant.

Fighting in Russia.

Allied Offensive Pending.

London, June 16.

An Archangel message, dated Saturday the 11th, to the "Times" anticipates that before the 1st July our old troops will have been relieved, and our new troops will be in position, enabling them so to co-operate with the Russian Army to extinguish Bolshevism. The intention is to evacuate the country when Koltchak is able to hold his own, but it is impossible to evacuate without taking what many seem to be an offensive. We cannot recede until we are satisfied that our opponents are unable to follow. The harbour is filled with naval craft of the latest design, and there is every indication of a speedy settlement if sheer force can effect one. The Bolshevist "moral" is very low. One determined blow should be effective. General Ironside intends to use for this operation only Russian troops. New troops will be reserved to counter a possible Bolshevist success.

A "Times" Helsinki message, dated the 13th June, states that Bolshevist troops are concentrating in the Finnish frontier area, twenty-two miles from Petrograd. The Finnish General Staff anticipates an immediate advance of the Red Army, 30,000 strong, with 250 guns, including eighty heavies.

Reuter states that Japan is negotiating with the Allies to assist the Koltchak Government militarily and financially.—("Pioneer.")

Don Cossacks.

Rising Broken Out.

LONDON, June 20.

Rising has broken out among Don Cossacks 120 miles northeast of Lugansk, who were originally fighting in the ranks of the volunteer army, but went over to Bolsheviks in February.

Scales Turned.

After a period of Bolshevist rule, they decided to throw off the Yoke and rejoin General Denikin. They consist of twenty-two thousand men. There is no doubt that General Denikin joined up with insurgents as his offensive brought him beyond the area of rising and reinforce a welcome addition to General Denikin force.

Pogroms in Poland.

Committee of Investigation Appointed.

LONDON, June 20.

PARIS.—At the request of the Polish Lithuanian Government, President Wilson has decided to appoint a Commission of seven members to investigate pogroms in Poland.

Communist Plot Failed.

To Overthrow Austrian Government.

LONDON, June 20.

VIENNA.—During the Communist demonstration 8 were killed and 66 wounded. The Police fired a volley into the crowd, eight police were seriously injured. Order was restored, but it is feared another attempt is likely, as the communist are in an ugly mood. The "Arbeiter Zeitung" declares they were fed with Budapest Soviet Funds. This demonstration was the part of the communist plot to overthrow the Government, but was foiled by the arrest of hundred and twenty leaders.

St. John's Ambulance Association.

Annual General Meeting.

SIMLA, June 24.

The annual general meeting of the St. John's Ambulance Association was held this evening in the Council Chamber, Viceregal Lodge, H. E. the Viceroy's presiding. There was a large attendance and Sir Edward and Lady MacLagen were among those present. Proceedings of 1918 were confirmed and the Commander-in-Chief in presenting the annual report of the St. John's Ambulance Association said although the signing of armistice last November might have been expected to cause some falling off interest in ambulance work, it was gratifying to find that the Association had multiplied its activities during the past 12 months. His Excellency eulogised the services of Mr. Bailey, Mr. Hanrahan and Mr. Liester who ungrudgingly worked for the Association despite of war, the influenza epidemic last autumn and difficulties arising from shortage of medical personnel. No less than 1085 persons assisted the Association during the past year by acting as instructors or examiners of classes in first aid and other duties.

Mr. Bailey presenting the report of the work of the Joint War Committee said that the total sum spent amounted to one hundred and four and quarter lakhs. He also acknowledged the valuable services rendered to the Association by various ladies and gentlemen. On conclusion of Mr. Bailey's speech His Excellency the Viceroy confirmed the awards and approved the appointment of Honorary Councillor. After presentation of accounts the Viceroy addressed the meeting.

H. E. the Viceroy's Speech.

H. E. the Viceroy presiding at the annual meeting of the St. John's Ambulance Association 1919 said: This is the fourth occasion on which I have addressed this gathering. Such St. John's day for the past three years we have hoped against hope that the coming year would bring again the blessings of peace but each year our hopes have been dashed to the ground. Even a short two months ago I looked forward to discussing with you the problems of peace development, but it was not to be and we are confronted to-day with a campaign which though no doubt mere child's play as compared with the great war will require our best efforts so that we may alleviate the suffering which is inseparable from operations carried on at such a period of the year and under such difficult conditions. It is unnecessary to remind most of you of the past history of the St. John's Ambulance Association, but for those who are unacquainted with let me very briefly recapitulate the present position. The association is an organisation normally for instruction in first aid, nursing and for giving effect through its ambulance brigades to the lessons imparted on its educational side. In addition to this up to August 1916 it contributed to the efforts made to succour the sick and wounded in war. In that year I was able with the help of the late Sir Pardee Lukis to enlist the help of the Joint War Committee of the Red Cross and St. John's Ambulance Association at home and we became the Indian branch of that Joint Committee. It has been inevitable that the war aspect of the work during the last four years should have obscured the normal activities of the association, but this does not mean that they have ceased to exist. Let me then before I touch upon the points of war work briefly comment upon the facts and figures given in the annual report. His Excellency the Commander-in-Chief's summary of them will have shown you that we have every reason for satisfaction with the results of our labours during 1917-18 but we must see to it that the interests that have been aroused is not allowed to die down. The Indian Council has carried out during the year an important measure of the reorganisation designed to give fuller recognition of the position of provincial centres. These centres will now have their own finances and will exercise a definite control over all local organisations. It is a measure of decentralisation which is in keeping with the spirit of the times and we hope that the provincial centres, by their increased energy in stimulating the growth of ambulance work, in promoting the foundation of new branches and in the supervision of the educational activities of the local centres, will justify the enhanced powers which have been bestowed on them. The reorganisation has not unnaturally involved a certain sacrifice in the direct receipts of the Indian Council and it is only by increased activity on the part of all centres, provincial and local alike, that the balance can be readjusted.

There are great opportunities before the Association. On every side it is faced with the necessity for extending the scope of its activities. The Indian Council is for instance considering the organisation of classes in maternity work, a crying need in this country, but if it is to realise its opportunities it must be in a strong financial position, and I wish to impress on the managing bodies of all centres the need, not only for extending their classes but for enlisting subscribing members. Our acknowledgments are due to all those whose voluntary efforts have assisted the Association during the year to the many medical officers who have given their time in instructing classes to the executive committee, the honorary treasurer and honorary auditors. It must be a matter of gratification to us all that the services of our Secretary Mr. Hanrahan and the voluntary assistance so freely given by more than one officer of the Association have been recognised in the last Birthday Honours list.

I turn now to the war side of the work of the Association, in which it has taken its share as a partner in the Joint War Committee of the St. John's Ambulance and the Red Cross Society. When I last addressed you, the Joint War Committee, placed in possession of ample resources by the efforts of the Our Day Committee had found itself able not only to take over complete responsibility for the wide spread activities of the Red Cross in Mesopotamia but greatly to extend its work in the military hospitals in India. We were far from expecting them that in a few months time it would be within sight of the termination of the bulk of its work in Mesopotamia but the conclusion of the armistice and the rapid demobilisation of our forces in that area enabled the Red Cross Commissioner to close his work in March last. The details of these operations have been given in Mr. Bailey's speech. It only remains for me to repeat here, if repetition is necessary, the obligations which our

forces in Mesopotamia owe to the efforts of the Red Cross organisation and the unstinted liberality of the Indian public which made those efforts possible. India can boast and justly boast that when she had set her hand to the task of succouring the sick, the wounded and the convalescent in that difficult and inhospitable theatre of war, she did so bountifully and I believe that the record of our Red Cross operations in Mesopotamia during the last year of the war will compare not unfavourably with that of the Red Cross in any of the numerous fields of its activity but scarcely had the committees been relieved of the stress of work in Mesopotamia when it unexpectedly found itself called upon to enter on a fresh field of effort on the North West Frontier. I am glad to think that the experiences it had gained not only of work across the seas but in the Waziristan and Marri expeditions was not wasted. A voluntary organisation is always at a disadvantage in the commencement of operations. It has no permanent staff of officers to draw on and it cannot keep in hand the large supplies of articles which are required on the occurrence of a serious emergency, but the Committee found ready assistance from the Commander-in-Chief who deputed a number of officers as Red Cross Commissioners, and it was fortunate in the possession of considerable stock of comforts in its Bombay Depot. Very large supplies were rapidly moved up to the front depots opened at Rawalpindi, Peshawar, Kohat, Quetta and Bannu and the issue of comforts to hospitals and field units commenced within a fortnight of the outbreak of hostilities. The tale of these operations and I hope it will be a tale of no great length, will remain to be told when we meet again but the public may be satisfied that the committee has taken an early and a firm grasp of the problem before it. For the moment the Joint War Committee must direct its energies to meeting the demands of the frontier campaign, but when this is over important questions regarding its future constitution and the scope of its work remain for decision. It is clear in the first place that if it is to meet efficiently the sudden strain that operations such as these on the frontier may throw on it, it must have a better equipped system of advanced depots and some scheme whereby it can put its hands without delay on the necessary personnel of store-keepers, clerks and similar establishment. It must have its own means of transport and it must have a considerable stock of non-perishable stores ready to move up to any front which may require them. But there are problems of minor importance compared to the major questions of its future constitution. Its chairman Sir Claude Hill had already initiated a discussion with its provincial branches and the London Committee on a proposal to undertake the legislation required to allow the Indian Committee to devote its funds to the care of civil as well as military hospitals. Since his departure on leave we have had under consideration an even wider scheme by which the committee may give place to a regularly constituted Indian Red Cross Society adhering to the new world's league of Red Cross Societies and having in common with the other adherents to that league not only the military side, which we now look on as the main sphere of Red Cross operations, but a civil side which will embrace peace activities. In our case civil work would probably commence with a definite scheme for assistance to civil hospitals, but it is not difficult to realise the value such an organisation would also possess in dealing with epidemics such as the late outbreak of influenza, which caused many million deaths in India. These matters are still in discussion. Their solution will demand anxious thought and consultation not only with provincial branches but with members of the public for if the work of the present joint war committee is to take the wider aspect now outlined and if it or the organisation to which it may give place is to enter effectively on the almost unlimited field of beneficent activity on which I have touched, it can only do so under an assured guarantee both of the goodwill and the liberal co-operation of the public in India.

Fire Accident in Bombay.

No Loss of Life

BOMBAY, June 24.

A fire broke out in the godown of a four storied building in Chinch Bunder yesterday. The staircase was soon enveloped in flames endangering lives of people on the upper floors. A fire escape was sent up and thirty one persons who were entrapped were rescued. The fire was put out in an hour. The damage is estimated over a lakh and quarter. The cause of the outbreak is said to be spontaneous combustion of chloride potash stored in the godown.

Governor General of Goa.

On receipt of an express order from the Lisbon Government H. E. Sir Freitas Ribeiro, Governor-General of Goa, who was relieved of his appointment last month delivered over charge of his office to his interim successor on the 18th instant and is now in Bombay en route for Portugal. His short lived term of office covered nineteen months only. His administration was not cast in the same popular mould as that of his predecessor Sr. Conceito Da Cotta although he had easier task as compared with his predecessor who had to introduce new regime and radical legislation among the conservative people attached to Bombay and to reconcile them to the new order of things, failed to achieve successful administration. One of his projects was to transfer the capital from Panjim to Mormagoa. He believed that if the capital was installed at Mormagoa trade and commerce would increase and prosperity would pour into the country.

Riding Accident.

In the Khyber Pass.

ALLAHABAD, June 21,

The "Pioneer" correspondent on Monday describes an incident which occurred in the Khyber Pass. The younger brother of the Maharajah of Patiala was riding on a pony in the vicinity of Ali Masjid, when the pony fell with its rider down. Fortunately the prince is not very steep at this point, and the young Prince escaped with bodily injuries. He is reported to be progressing favourably.

Irish American Delegates.

American Peace Delegations Attitude.

LONDON, June 20.

PARIS.—The "New York Herald" Paris edition states that the American peace delegation has informed the Irish American delegates that it is declining to take further action as regards their case.

Financial Terms.

Economically Impossible.

LONDON, June 20.

COPENHAGEN.—A telegram from Weimar says:—Government financial experts have passed a resolution that the financial terms of the Peace treaty are economically impossible.

Excess Profits Duty Act.

SIMLA, June 24.

A press communiqué, stating—The Government of India published a draft of certain rules which they proposed to make under the Excess Profits Duty Act, 1918. They have received criticisms and suggestions from the various Local Governments and commercial bodies, and the rules as finally determined have been published. The following are the principal modifications which have been made:—[a] The time within which an application under Rule 3 has to be made has been considerably extended; [b] provision has been made in Rule 18 [2] for the appearance of a petitioner or appellant before the chief Revenue authority or Board of referees in person or by his representative; [c] the penalty for default in making payment of duty has been reduced from one half to one-tenth of the amount due; and [d] certain further particulars have been added to the form of receipt, and it has also been prescribed that this shall be given in duplicate which it is understood will be a convenience to assessors.

From letters which have been received on this subject it appears that certain points in connection with the Act and Rules require some elucidation. It does not, for example, seem to be generally appreciated that a change in the partnership constitution of a firm is a change of ownership of the business. There is also an apprehension that a person whom the Collector has decided to treat as agent of a non-resident person under Rule 12 has no remedy. This, however, is not the case, because he can under clause (1) of Rule 14 prefer a petition to the chief Revenue authority denying his liability to assessment. In this connection it has been represented that Form II attached to the Rules is not appropriate for a petitioner denying such liability. The Rule prescribes that petitions or appeals shall be preferred as nearly as may be in this form, and it has consequently not been thought necessary to provide, either by an addition to this form or by a separate form for petitions of this nature as the grounds on which these will be based, will probably be peculiar to each particular case. It has also been suggested that an appeal should lie against an order of the Collectors under Section 13 of the Act regarding instalments in which duty is to be paid. Discretion in this matter is allowed by the Act to the Collectors, and it contains no provision for such an appeal, but in order to ensure that the manner of its application is uniform throughout the country, instructions will be given to the Collectors that the 15th October, 1919 and the 5th January and 15th March, 1920, should be fixed as the dates for payment of instalments. In regard to the constitution of the Boards of Referees under Section 8 of the Act, it may be noted that the Government of India do not contemplate that the appellant should be consulted as of right regarding non-official members of the Board in every particular case, but they are confident that the local Governments, who will form the Boards, will be prepared to consider any reasonable objections advanced by the appellants to the "personnel" selected to consider their case.

The Ferozabad Accident.

Details of the Train Smash.

ALLAHABAD, June 24.

The "Leader" understands that in the Ferozabad accident, the names of the drivers killed are Mr. Whitting of the passenger train, and Ramzan of the goods train. The guard of goods train injured is Mr. Pritchard. The other Company servants killed and injured were Indians. Thirty-three passengers injured included Guard D'Silva and four members of his family, one other member, a child having just escaped. Guard D'Silva was on leave at the time. They have been removed to the Tundla Railway Hospital. The other injured passengers are detained at the Ferozabad Civil Hospital. At 2-30 P. M. on Saturday through running was resumed on this section of the line, as a result of the completion of a diversion. The accident occurred owing to an error, in the handing of tokens at Ferozabad Station. It appears that the Assistant Stationmaster of that station received signal to the effect that the line beyond Ferozabad was clear for the passenger train, which was then on its way to Ferozabad from Makhanpur. The Assistant Station Master, it is stated, handed the token of this to the signalman, who in turn, handed it to the goods train driver, who was at the time waiting in a siding at Ferozabad Station. This driver, Ramzan, who has been killed, taking this token to refer to the section from Ferozabad to Makhanpur, that is to say, to the section already occupied by the passenger train, started for Makhanpur, with the result that the two trains came into collision 3 miles out of Ferozabad, just after the goods train took a bend on the line. Both the Assistant Stationmaster of Ferozabad station Mukuth Behari Lal, and the signalman responsible have been arrested.

The Worst Accident.

In this connection the "Pioneer" says:—From reports which have been reaching us it would appear the casualties were far heavier than the official report indicated. Some of the carriages it seems were set on fire and a number of persons were burnt. Unofficial reports of the collision place the casualties at some hundreds. It would appear, in fact, to have been the worst accident the E. I. Railway has experienced for many years.

Rangoon Rice Market.

RANGOON, June 24.

The Rice Market was closed to-day owing to a death in a Bombay merchant's family. The news of the signing of peace created great exultation in the bazaar and business circles generally.

పార్లమెంటునభలో
ఆర్థికపత్రచర్చ

రాజ్యాంగసంస్కరణములు, రౌలటు శాసనములు

కర్నూలు వెడ్డివుడ్లగారి భావములు

భారతదేశమున నూతనముగ స్థాపితములైన కార్యకర్త రాజ్యాంగసభలయందు మనదేశమందలి లిబరలు, కాన్స్ట్యూటివు పక్షములును, లేబరు, యూనియన్లు పక్షములు యొక్క విభేదములను యెడల ఆంగ్ల భారతదేశముల కన్స్ట్యూషనల్ కారభావ మేర్పడు నని నా ఆభిప్రాయము. భారతదేశమున ముం జేర్చునట్లయిన పార్లమెంటు సభలలో నీవిభేదములున్న యెడల నాదేశము ఆభివృద్ధి జెందగలదు. కాని, యూనియన్లయందు విభేదములములకే తమవృద్ధిని, సంపూర్ణముగ మరల నొకపక్షమునా జేర్చునట్లయెడల ఆంగ్ల, భారత దేశములకు సంఘర్షణ మేర్పడుట నిశ్చయము. ఈ కార్యము నీ సభలలో, సాధు బరోని చేది కనబడుచు వలెనే భవనంపక్షము సభ్యులుగ నుండుటకే యేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. ఢిల్లీశాసనసభను చూడుము. నాగౌరవనీయు మిత్రుని విధానానుభవముగ ప్రత్యక్ష ప్రాతినిధ్యమున నేర్చుచుపరచిన తెలుగుపక్షి యున్నను, కనీసముగ నిజమగు పార్లమెంటరీ ప్రతిష్ఠాపనమున నుపకరింపవలసి యున్నను, ఇప్పుడు పరోక్షపు టెన్నికవిధానమునే ఆలంబింపవలె నని యా, ఇదియే అనవసర క్లిష్టపరిస్థితులు సంభవించునట్ల చేయుననియు తీర్మానింపబడినది. ఇదిసరియైనచో ఏలనన, పరోక్షపు టెన్నిక పద్ధతిని ఏర్పరుపబడిన శాసనసభ్యులచారభావ సమన్వితముగ నుండవలదు. ఇందలి సభ్యులు నియోజకులకు బాధ్యులు కాదు. ఈ విషయమున గతవర్షమునందు చేయబడిన మాన్యునా కౌంటియు విచారణకముగ నున్నది. ఈ సంస్కరణ శాసనమున ప్రవేశపెట్టునపుడు మొదటి సంస్కరణనివేదిక కనుగుణ్యముగ నుండు నట్లేర్పాటు చేయవలెగాని సాధుబరో మున్నగు సంఘములు నూచించిన స్థితి సంతులితపరుపబడి యుండవలెనని మొదలెంతవలె నని నాగౌరవ నీయుమిత్రుని కోరుచున్నాను. నిరంకుశాధికారుల లతి తెలివిలేకుండు కలవారు. భారతదేశమునందలి ప్రతిఘటనకత్తులతో జేరి, నిరంకుశాధికారులు తమయిష్టమునచ్చిన విధానము భారతీయ మోదమున బొందినది నిరూపింపవచ్చును కాని, యూరప్లో చనమిద ఇది భారతదేశమునకు ముపకరింపదని తెలియగలదు. పరోక్షపు టెన్నికలను, ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును, సంతులితములనియు, ప్రజాస్వామ్యమునకు ప్రతికూలములనియు నిశ్చయముగ చెప్పవచ్చును. భారతదేశమునకు నూతన రాజ్యాంగ యంత్రమును, ప్రసాదించుటకు బూర్వము టెన్నిక పద్ధతులను కర్షించు టవసరము.

ఇక రౌలటు శాసనమునూర్పి యొందితము. సామ్రాజ్య శాసనసభయందలి భారతీయులెల్లరును ఈ శాసనము వాంఛనీయులు కాదని యొకగ్రీవముగ తెలిపినప్పుడు ఈ శాసన నిర్మాణము గావించుట సమంజసము కానేరదు. ఈ పార్లమెంటు సభాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ నొక శాసనము నిర్మితమగునెడల మీ మనోభావము తెల్లమునో యిందుకయోచించుకొనుడు. ఈ సభాసభ్యులెల్లరి చే ఖండింపబడిన శాసనమును మీ చెల్లు అంగీకరింపగలరు? భారతదేశమున రౌలటు శాసనమున్నది 1,00,000 కి ఒక్కొక్కరైనను తెలియుననుకొనను. కాని తమచే నెన్నుకొనబడిన ప్రతియు తెల్లరును దీనికి ప్రతికూలముగ వోటునిచ్చినదియు, ఈవిధముగ వ్యక్తమైన ప్రజాభిప్రాయమును తప్పకరించి యీ శాసన మేర్పరుపబడినది నయు ప్రతి భారతీయునకును తెలియును. ఇదియే అల్లరులకు ప్రధాన కారణమని తలంచెదను. ఇందుములముననే మన బ్రిటిషు సాంప్రదాయములకు భిన్నముగ మననర్థముండెనది. ప్రజామతిలేని శాసనము మంచిదైనను, చెడ్డదైనను, విజయవంతముగ నాచరణలోనికి రావాల దనిశక్యముగ చెప్పవచ్చును.

భారతదేశ రాజ్యాంగ సభలు నిర్మించిన శాసనములన్నిటి యందును రౌలటు శాసన మతి అస్వాత్యమైనది. ఇది శాస్త్రానుసృతముగ లేదు. ఇందుములమున పాలకుల చిత్తమే సర్వవిషయములను నిర్ణయించుచుండును. ఏమండలమైనను రౌలటు శాసనము క్రిందకు లేబడినది ప్రకటితమైనయెడల, ఆ ప్రజాశాసనమున్న యెట్టి ముప్పుద్రోవ

నిర్బంధితుడు కావచ్చును. ఆరకు ఖయిదులో నుంచబడును; ఏమట్లు వాతకు జడ్జికి అప్పీలు చేసినవలెను. ఈవిషయకములను గాగిరిమును పరిశీలించి జడ్జి కేసు విచారణచేయును. ఈమనస్సుకు నేరముచేసినా, లేదా అని నిర్ణయించుటకు జడ్జి కధికారములేదు. ఈమనసి నేరము డను నుద్దేశముతో టైలులో నుంచిన రాజకీయోన్యోగి నిజముగ నిట్టి ఆభిప్రాయమును గలిగియుండెనా అనువిషయము వాతకు నిర్ణయింపవలెను. ఇట్టిశాసనము శాస్త్రానుసృత ప్రత్యక్షనిర్ణయముగ నున్నది. ఈ దేశమందలి అనేకుల ఆభిప్రాయానుగుణ్యముగ ఆచారకారకులగు వారల సేవకులను నేనెరుగుచును. కీర్తికేసులకు కేసు హాజీ గారిను యమై యొందింపును. ఈమనసి నిర్బంధింపవలెను ఆభిప్రాయము ఈ సభవారిలో అధిక సంఖ్యాకులకు జరింపనిది నము కానరాదు. ఇదివరకు పార్లమెంటు సభ్యులుగానున్న జొత్తెయిలుగారి విషయమును చూడుము. వారిని ఏవిషయమున నైనను కారాగృహ కీడుపాలు చేయుటకు ఈ సభవారు ఏకగ్రీవముగా ననుమతించ నెల్లప్పుడు నున్నట్లులే యుండెను వారు. ఇక నన్ను గూడ ప్రైవేట్ నుండుటకు అనుమతము ఇచ్చుముగా నున్నది. కోర్టులో కేసుచేర్చి, జొత్తెయిలుగారును నేనును మిగుల అపాయకారకులమని శాస్త్రానుసృతికి నప్పునట్లు మీరు చెప్పవచ్చును. కాని మేము ఇట్టివారు మరమూటి ప్రాయము కాదు. మేము ప్రపంచమేమును కర్తవ్యసరమని తలంతుము. ఇతరు లట్లు తలంపరు. వెడ్డివుడ్ల సంఘమును నకు భంగకరముగా నున్నాడనియు అందుములమున నాతని ఖయిదులో నుంచవలసిదనియు వారు వాదించురు. ఇట్టివారు మనఃపూర్వముగా నాములమున సంఘమునకు అపాయము వాటిల్లునని నమ్మింపవలెను నన్ను తీసిండుట శాస్త్రానుసృతిగా ఇది శాస్త్రానుసృతము. ఇట్టిశాసనమునే భారతదేశమున నూతనముగా నిర్మించియున్నాము. ఇందులకు భారతీయులలో ఆగ్రహము జనించుట నిశ్చయము.

నాగౌరవనీయు సభ్యులు నైరన్ కథను వినియుండునని తలంచెదను. నైరన్ మిగుల విద్యవేదినవాడు. తరువాత కార్య నిర్వహణమునకై అతనిని సంసిద్ధుని గావించవలె ననెడి యుద్దేశముతో అతడు బాబర కోర్టుకు పంపబడెను. ఒకనాటి యునయమున కోర్టులోనికి ఒక పెద్దబాబునును ఒక చిన్న బాబునును వచ్చియుండిరి. చిన్నవాడు ఏమన్ను పెద్దవాడు తనకోటును తీసికొనెనని తెలియజేసెను. అంతట పెద్దవాడు తేలి "నేను వీరికోటును తీసికొంటిని. ఆది నాకు బాగుగా సరిపడినది. నావద్దనున్న కోటు చాల చిన్నదిగా నున్నది. అందుచే ఆదివానికి చిన్నదిని" అని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. అంతట నైరన్ "ఈకోటును భరింపును నేను చూచెదను" అని చెప్పెను. పెద్దవాని కోటు పిన్నవాని కిని, పిన్నవానికోటు పెద్దవానికిని సరిగా సరిపాటును. ఈ విధముగా వీరికోటునే భరింపవలసినదని నైరన్ తీర్పుచెప్పెను. కోర్టులోని వారందరతని తెలివికి మెచ్చుకొనిరి. ఈ విషయమును నైరన్ తన గురువుతో చెప్పెను.

"నిన్ను శాస్త్రమును పరపాలించుటకు పంపిరినాని కోట్లను పరమానుకు పంపలేదు." అని అతడు చీవాట్లు పెట్టెను. ఈవిధముగనే భారతదేశమున ఎప్పుడు శాస్త్రానుసృత పరిపాలనమును తప్పక సమయానుకూలమైనదనియు నున్నయెడల బ్రిటిషు నాయకులకు కళంకము కలుగనేరదు ఆంగ్ల భారత దేశములకు ఎప్పుడు స్నేహభావములు పెంపొందగలవు. రౌలటుబిల్లును శాస్త్రానుసృతమున ముక్తమేగాక ప్రజాభిప్రాయమునకునూ భిన్నముగా నున్నది. ఈ కారణముల వలననే భారతదేశమున కలవరము సంభవించినది. దీనినడంచుటకు ప్రభుత్వమువారు బాంబులను, విమానములను ఉపయోగించుటకులన మొదట రౌలటు శాసననిర్మాణము కంటెను గూడ ఎప్పుడు అసంభవమై ప్యాపింపవచ్చినది. ఈ అల్లరుల నడండుట కవలంబించబడిన పద్ధతులను ఖండింపని మితవాది లేడు. నా గౌరవనీయుమిత్రుడు నన్ను గాంధీగారిలో సరిపోల్చినందులకు నేను వారికంతయో కృతజ్ఞుడను. గాంధీగారు భారతదేశమున మూర్తి మేగాక ప్రపంచమందంతటను సత్త్వాగ్రహార్యులతో వ్యయ నాయకుడు. అల్లరుల నడండుట కారకు ఢిల్లీగరమునకు పోయెను. ఢిల్లీకి చేరినతోడనే అతనిని బంధించి వెలుగు పంపివేసిరి. గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము లాహోరు కలవరమునకు కారణము. ఇట్టివిషయములో పరిశోధనము నున్నది భారతదేశ ప్రభుత్వమునకర్తవ్యసరము. ఢిల్లీపంబాలుప్రజాశాసనములో ఇది కేంద్రీకృతములగుటకు కారణమేమి? రిపబ్లికన్ శాసనపూర్వము

పంబాలుదేశము ఇండియాలో కల్ల అతిశాంతింపవలెగా నుండెడిది. ప్రభుత్వంపక్షములకు నీవ మైకులకు అని నివాసము. గత 6 వర్షములనుండియు అదేశమున్నగుల కలవరముగా పాలితమగుచుండెను. సర్ మైకేల్ ఓవ్వముగారు 6 వర్షములకు పూర్వము అదేశమునకుపోయినప్పుడు అది మిగులకాంతి భూయిష్టముగా నుండెను. నేడువీరిపరిపాలనాంతమున అదేశములందు విప్లవభావము పెంపొందియున్నది.

గత కొన్ని మాసములనుండి అదేశమున వంపవడిన ఆంగ్లేయులనూర్పి విచారించుటతో తృప్తిచెందరాదు. విమానములనుండి బాంబులను విసరుటయు, గాంధీ మున్నగు వారిని అరెస్టు చేయుటయు, మున్నగు పరిపాలకుల చర్యలనుగూడ పరిశీలించుట అవసరము. సంస్కరణవిధానమును తయారు చేయుటకు భారతదేశ నిరంకుశాధికారుల కలకాళి ముప్పురాదని నా గౌరవనీయుమిత్రుని కోరుచున్నాను.

పార్లమెంటుజాగిజెటు

జూనునెల 24 వ తేదీ మంగళవారము.

ప్రభుత్వమువారి పబ్లికువర్క్సు కాలిక్త కార్యదర్శులు గను, ముఖ్య ఇంజనీయరుగను నున్న ఎస్. బి. ముక్రేగారు ఉపకార వేతనమును పుచ్చుకొని న్యుదేశమునకు వెళ్లుచు, తమ యుద్ధోగమునకు రాజీనామా ఇచ్చిరి. గవర్నరు కవున్ని యుక్రేగారి రాజీనామా సంగీరించుచు, రిజి సంకల్పమునుండి ప్రభుత్వోన్యోగమున నుండి అతిసమర్థతతో పని చేసినందులకు ముక్రేగారి సభివందించిరి.

ప్రభుత్వమువారి పబ్లికువర్క్సు కాలిక్త కొంతకాలము సంయుక్త కార్యదర్శులుగా నున్నది. మున్నగారు మార్చి 31 వ తేదీని ఇంగ్లండు దేశమున పరలోకములైరి. గవర్నరు కవున్నియవారు మార్చి 1 గారు ప్రభుత్వోన్యోగమున అతిమిత్రులతో పనిచేసినందున యు, వారి మరణమునకు ప్రభుత్వము వారికి అపారవత్సవము కలిగినదనియు వారి బంధుమిత్రులకు సానుభూతిని చూపుచు కో. ప్రకటనమును ప్రకటించిరి.

జాంకీకాలిక్త బర్మిజిల్లా పోలీసు నూపరింకొండెంటు ఆర్. ఎం. పవలుగారిక మనము దినములు నెలవు పుచ్చుకొనిరి.

పి. టి. క్రినివాసావార్యులుగారి కృష్ణ జిల్లాలో మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటుగా నియమించుచు ఆచార్యులుగా నున్న వాబ్బాయిలమును ఇంగ్లీషులో వ్యాపికోనుటకు అధికారము నిచ్చిరి.

దెవగళు రామారావు ఎం. ఏ. బి. సి. ఎన్ గారిని కృష్ణజిల్లా ఆడిననలు మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి.

ఎస్. క్రినివాసరావు పంతులుగారిని కృష్ణలో నలు డివిజనలు మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి.

మరకాలిక్త జె. డబ్లియు. మెదను, పి. సి. ప్రబాలుగారు మచిలీ పట్టణమునందలి మేరీ నర్సికి ధర్మకర్తగా నియమింపబడిరి. రెకరెండు ఈ. హెచ్. క్రితు ఎం. పి. గారు, కాకి నాడలో మరీకురువు (చాన్సె) గా నియమింపబడిరి.

కావలెను

యాదవపట్టి, పగడరావి, పలచనేరు, బైరెడ్డిపల్లె, యా ఫలములలో నుండు బాలికాపాఠశాలలకు నలుగురు ప్రైవేటు ఆయన ప్రధానోపాధ్యాయులుగా కావలెను. ఒక నెలకు జీతము రు 16-0-0. రాష్ట్రస్థల ఉపాధ్యాయులకుదనికి తగిన యోగ్యత గలిగియుండిన అదే స్థలములలో నుండు బాలికా పాఠశాలలో వారికి ఉపాధ్యాయులు యుద్ధోగము ఇవ్వవచ్చును.

సి. దొరైస్వామియ్యంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. (1858) (వెసిడెంటు, తాలూకావార్డు ఇత్తూరు.

ప్రకటన

నలభై తేక యెక్కువ ప్రేమకావ్యు పవరుగల ఆయులు ఇకజోయుయ్యు, నైన్ ష్యాక్టరీ తాలూకు హల్లరులు, మెల్లరులు వగైరాలు కావలసి యున్నవి గనుక ధర్మ వగయిరాలు తెలుపుతూ, యాక్రింద అడ్డెస్సు దిద్దినవారికి ప్రాయశ్చయము. కాకుండాను పానుచుయ్యు, బ్యాంకరు-బ్యాంకులార్డు, నర్సారావుపేట, (గుంటూరు జిల్లా)

మోసపోకుడు

తుప్పువట్టినీయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకును. అట్లు తుప్పువట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వాయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wailes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపల్ వారు వల్లికు వర్చువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సాల ఏంజల్లు:—ది సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తెలవెట్టె నెం. 553 రు,

389

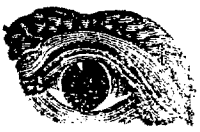
మదరాసు

వై కామ్పాజింగ్ గోరునప్పుడు ఈవత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము

ఫుల్కర్ లో పేనాల ధర తగ్గించబడినది.

బ్లాక్ బర్డ్ రు 8-8-0. స్వాక్ రు 7, వాటర్ మెక్ రు 7-8-0, వాటర్ మెక్ (సెప్టిక్ వెర్సిఫైర్) రు 10-8-0, వెల్కా 210 రు 4. అల్ట్రావైట్ రు 2-1-20 1514) సిల్వర్ బర్డ్, క్లెయిన్స్ తిరువల్లిక్కేడి, మద్రాసు.

వికోరియా ఆసుపత్రి, కాకినాడ.

అంతరీకుమలు బహునిపుజనీకా కాన జేయబడును. ఎన్ని సంవత్సరములనుండి గ్రుడ్డితనముచే కాదా పడినను, తిరిగి దృష్టిని (చూపు) పొందగలుగు. కంటిలో పువ్వులు, ఎరుపులు, బిరుపులు, దురదలు వగైరా సమస్త వైకల్యములు కలుగుచుండును. కను చీడము వదిలెను. (1568)

1. అంగ్లము వైద్యయోగచంద్రిక తెలుగుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గలవు. కల రు 1-4-0. 2. కైఫాయీదు: కీమతి అనగ్రంథము ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. వెల రు 1-0-0.

వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. సర్జన్.

మంచి మా వద్దకు వచ్చి ఆలోచించి మరయుకోవడం కష్టము.

(1585)

ఆంధ్ర

యింజనీయరింగు కంపెనీ

యింజనీయర్లు, ఐరన్ అండు బ్రాసుఫౌండర్లు, జగన్నాథపురం, కాకినాడ.

మావద్ద దొరకు సామానులు:—

పలువిధములగు యంత్రములు, ఆయల్ అండు గేనుయింజనులు, మిల్లు స్టూరుసామానులు, లూబ్రికేటింగు ఆయిల్లు, ఇండ్లు కట్టుకునే సామానులు, ఇనుపపూసలు, స్తంభములు, యేంగిల్లు, సిమెంటు వీసాలు, కలకు, రంగులు, వాట్టి షులు మొదలగునవి చొకధరలకు దొరకును.

కంట్రాక్టులకు క్రత్యేకధరలు ఇవ్వబడును. ప్యాక్టరీ యజమానులును, ప్యాక్టరీ కట్టదలచిన వారును యింజనీరింగు విషయమైన యంత్రవిషయమైన అంశములు మా ఆఫీసు వద్ద కార్తీ యివ్వ నక్కరలేకయే తెలిసికొనవచ్చును. మంచి నెలహా యివ్వబడును.

Actina Cures Deafness.

Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles; Hay Fever Asthma; Bronchitis; Headache; Sore Throat; Influenza, etc. Costing only Rs. 25-8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala. (India)

Natural Actina Treatment.

BOON TO LEPROSY.

Wonderful Cure for White Leprosy.

In ten or fifteen days by application of the medicine, white spots as well as any other stains of the body begin to disappear.

Price per tin Rs. 4-8 with Postage.

Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

అంత్యాయము కాశ్యపమును పొందుట స్వామి కావ్యమైన కొన్ని విధముల అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అంత్యాయమును కలుగజేసే కారణములను దృఢగతమున, ఆయత్నవల్లని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇశామహా సింహమును, పోర్టుచారీయ మే మే లిరికి మంజునాథుడు వంటి ప్రఖ్యాతవర్తకము. (219)

వైద్యకాశ్రమి మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంభినిగ్రహ కోవధామం, 157, బ్రాడ్వేయ్, మద్రాస్

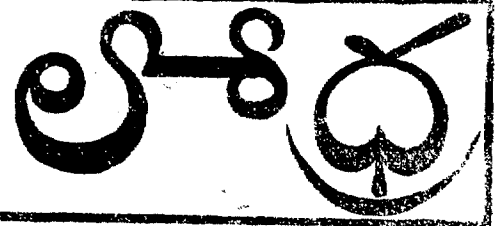
సంబంధ వైద్యము.

1584

డాక్టరు గిల్బర్ట్ బ్రదర్స్

12 కెన్సింగ్టన్ రోడ్, ఎస్కూర, మద్రాసు.

ఈ రస వైద్యము వికారములను చేతనైన పండ్లను వెలికి తీయవలసి యుండిన సుప్లిమెంట్ పీకీవేయవలెను. బలహీనమైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట సులభముగా కలెను బంగారుచేత మూయుట, వల్ల క్రొత్తకట్టులు, ఇంకను వంటింబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతన వైద్యకాశ్రమి రసము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయ వలెను ముందుకు వచ్చి యున్నాము. వంటిని తీయవలెను సుప్లిమెంట్ పీకీవేయవలెను.

గర్భాశయ రోగనివారణి:— శ్రీలక్ష్మి గారి

ముతుకూల ఒప్పాపి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మెలబాపి గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంభావనానరక్షనానర, మలబద్ధకము, సూతికావారము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మవ్యాధులను కుదుర్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహములు, కుశుమకంటములు, నిస్సత్తున, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి కఠినములను కాంతిని కుశుమమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారణి బుడ్డి 1-8 రూ. 1-8-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,

88, పోలీసుకమిషనర ఆఫీసురోడ్డు, ఎరుంబూరు, మద్రాస్.

166

(చాంచి:— 9, బండర వీధి, మద్రాసు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలవర్ణితలవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. అష్మిలికారసము:— అష్మిలికారమును క్షేమము చేయు రోగము ఈ అష్మిలికార రసమువలన నిరోధింప యున్నాడు. ఒక రోగి అష్మిలికార రసముగల సీసా తమయెద్ద నుండేనే క్షేమము కలగజేయుమైన సిద్ధాంతము కేరళాజీ తదిది కాశ్యప సంహితముగ బల్కుగలదు. దినబ్యరము, మాడెరి వ్యాధి జ్వరములు, శస్త్రపాతము మొదలగునవి తక్కువ గుణములు. సీసా 1-8 1-0-0, రు. 1 ఇశాం. (894)

2. క్షేమికార రసము:— క్షేమికారమును, కుండుల నొప్పి తోపుటకును మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు. 1 ఇశాం.

3. కైక్వాన రాసము:— దీనిని కేరింపినప్పుడెంతయో మౌర్యమున కట్టిక (కలరా) కాంతిభేది, కిరణభేది, అజీర్ణ భేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-8 1-0-0, రు. 1 ఇశాం.

4. కాసుభోగము:— విద్ధులకు బలకారి; తిమ్మిగ మందు. మంచము, మలబద్ధము, అజీర్ణ భేది, కృశకాయము, కడు శ్చుక్తియుండుట. ఆకలితీవండుట మొదలగునవి గుణములు విద్ధులు పుష్టిగలుగజేయుదురు. సీసా 1-8 0-12-0, రు. 1 ఇశాం.

5. లోకామయనర కస్తూరిమృతము:— విద్ధులకు వంటి మునిగింపవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణ కారి. మంచము, వడికము, దద్దు, అజీర్ణము, కిరణ భాతం, పొర్చుబాయుపు, మలబద్ధం, జ్వరం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింకా కనీక రోగములను గుణముచేయును. (801)

160 మాత్రము గల సీసా

0-4-0

కాసుభోగము 6-8 1-8-0

" " 12-8 2-18-0

" " 25-8 5-8-0

కతి కోవధమతో హద అడపామము వెలుగునకు వలెను.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.